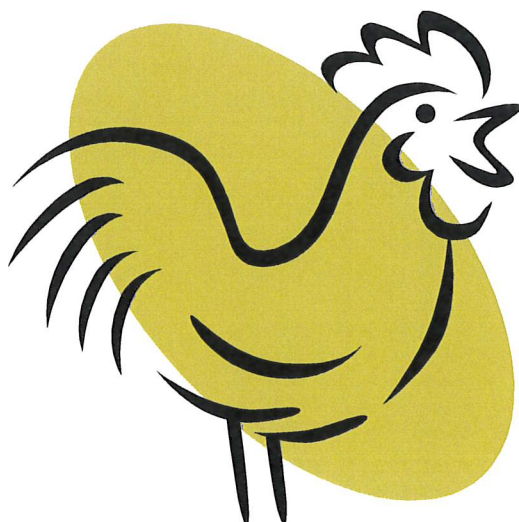

KRAJOWA RADA DROBIARSTWA – IZBA GOSPODARCZA

ZAKRES i METODYKA

prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu,
oceny genetycznej drobiu
oraz znakowania i identyfikacji ptaków
wersja 1.2026

SPIS TREŚCI

	Strona
I. Unormowania prawne regulujące zagadnienia dotyczące zasad i warunków prowadzenia oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej drobiu	4
II. Cel prowadzenia oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej drobiu	4
III. Odbiorcy wyników oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej drobiu	5
IV. Zakres oceny wartości użytkowej drobiu	5
V. Ocena wartości użytkowej rodów drobiu	6
A. Stada objęte programem genetycznego doskonalenia	7
B. Stada objęte programem ochrony zasobów genetycznych	8
C. Znakowanie ptaków	10
VI. Ocena genetyczna rodów drobiu	11
Metody szacowania wartości genetycznej drobiu	11
VII. Ocena wartości użytkowej stad reprodukcyjnych drobiu	12
1. Zbiór informacji	12
2. Etapy oceny	13
3. Ocena stad reprodukcyjnych gęsi w kolejnych sezonach (latach) użytkowania	14
4. Terminy wykonania oceny wartości użytkowej drobiu	14
VIII. Ocena wartości użytkowej stad towarowych drobiu	16
IX. Termin i zakres publikacji wyników oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu	18
X. Kodowanie ocen	19
XI. Protokoły z wykonanej oceny wartości użytkowej drobiu	22
XII. Formularze oceny – opisy	23
– Formularz I – stada reprodukcyjne kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych – wychów	27
– Formularz IA – stada reprodukcyjne kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek, gęsi – wychów	30
– Formularz II – stada reprodukcyjne kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych – produkcja	33
– Formularz IIA – stada reprodukcyjne kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek, gęsi – produkcja	36
– Formularz III – stada towarowe kur niosek – wychów	39
– Formularz IV – stada towarowe kur niosek – produkcja	40
– Formularz VA – stada brojlerów kurcząt, kaczek, gęsi	42
– Formularz VB – stada młodych indyków rzeźnych	44
– Formularz VC – stada towarowe gęsi – odchów i tucz owsiany	46
XIII. Obliczenia statystyczne	48
XIV. Słowniczek pojęć zootechnicznych użytych w <i>Zakresie i metodyce prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i>	50
XV. Harmonogram opracowania <i>Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i> – wersja 1.2026	52
XVI. Zmiany w zapisach <i>Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i> w odniesieniu do wcześniejszej wersji 1.2023	52

I. Unormowania prawne regulujące zagadnienia dotyczące zasad i warunków prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu

1. Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. *o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich* (Dz. U. z 2021 r. poz. 36).
2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2022 r. *w sprawie upoważnienia związków hodowców lub innych podmiotów do prowadzenia oceny wartości użytkowej lub oceny genetycznej zwierząt gospodarskich* (Dz. U. poz. 177 z późn. zm.).

II. Cel prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu

A. Cel prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu

Celem prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu jest dostarczenie niezależnej informacji o efektywności produkcji drobiarskiej w Polsce, a w szczególności:

1. Określanie poziomu użytkowości stad zarodowych, reprodukcyjnych i/lub towarowych wszystkich gatunków drobiu.
2. Przedstawienie poziomu użytkowości różnych zestawów rodzicielskich i ich mieszańców w ramach każdego gatunku drobiu.
3. Prognozowanie i szacowanie w poszczególnych gatunkach drobiu wielkości produkcji:
 - jaj wylęgowych,
 - piskląt,
 - żywca i mięsa drobiowego,
 - jaj konsumpcyjnych.

B. Cel prowadzenia oceny genetycznej drobiu

Celem prowadzenia oceny genetycznej drobiu jest oszacowanie wartości genetycznej dla rodu oraz w obrębie tego rodu dla każdej rodziny, ptaka oraz określonej cechy lub zespołu cech.

III. Odbiorcy wyników oceny wartości użytkowej drobiu

Odbiorcami wyników oceny wartości użytkowej drobiu będą:

1. Hodowcy drobiu (właściciele lub użytkownicy stad zarodowych i reprodukcyjnych drobiu) oraz producenci żywca drobiowego i jaj konsumpcyjnych.
2. Związki hodowców i producentów drobiu.
3. Firmy drobiarskie (integracje, zakłady ubojowe, zakłady wylęgowe) oraz przemysł paszowy.
4. Podmioty prowadzące księgi hodowlane i rejestry drobiu.
5. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
6. Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy.
7. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt.
8. Ośrodki naukowe i oświata rolnicza.

IV. Zakres oceny wartości użytkowej drobiu

Ocenie wartości użytkowej drobiu podlegają wszystkie stada hodowlane, tj. zarodowe, objęte programem ochrony zasobów genetycznych, reprodukcyjne oraz reprezentatywna próba dla mieszańców kur nieśnych przeznaczonych do intensywnej produkcji jaj, kur mięsnych, indyków, kaczek oraz gęsi liczba stad towarowych. Pod pojęciem reprezentatywności ocenianej próby należy rozumieć tą część populacji dającą możliwość wiarygodnej ekstrapolacji uzyskanych na jej podstawie wyników na całą populację, z której próba pochodzi. Reprezentatywność próby oceny to także stopień, w jakim badana próbka odzwierciedla cechy i strukturę całej populacji, z której została wybrana. Oznacza to, że wyniki uzyskane w próbce/próbkach można z wiarygodnością uogólnić na całą grupę funkcjonujących populacji drobiu. Kluczowe dla uzyskania reprezentatywności są m.in. losowy dobór próby oraz zgodność proporcji cech w próbce/próbkach z cechami populacji i jej strukturą wiekową.

Za spełnienie wymogu dotyczącego reprezentatywności oceny wartości użytkowej w stadach towarowych drobiu, z wyłączeniem stad towarowych kur nieśnych półintensywnych, Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza przyjmuje objęcie oceną minimum 5% ogólnej liczby stad i liczebności użytkowanych ptaków w danym roku kalendarzowym.

W odniesieniu do ocenianych stad hodowlanych drobiu realizowane są następujące programy hodowlane:

- program genetycznego doskonalenia,
- program ochrony zasobów genetycznych,
- program krzyżowania rodów (linii hodowlanych).

Ocenie wartości użytkowej drobiu podlegają wszystkie rody hodowlane drobiu, dla których prowadzone są księgi hodowlane oraz te mieszańce (zestawy hodowlane) drobiu, dla których są prowadzone rejestry. Oceną wartości użytkowej drobiu objęte są wszystkie stada drobiu, w których realizowane są programy hodowlane i których materiał dopuszczony jest do reprodukcji, wylęgu i obrotu. Ocena wartości użytkowej drobiu stanowi niezbędny warunek wpisu stad do prowadzonych ksiąg hodowlanych i rejestrów drobiu (mieszańców), niezależnie od liczebności ptaków w stadach poddawanych procedurom hodowlanym i ocenie. Ocena wartości użytkowej drobiu polega na corocznym określeniu poziomu użytkowości ocenianych stad.

W odniesieniu do stad towarowych drobiu ocena wartości użytkowej drobiu prowadzona jest na reprezentatywnej dla poszczególnych mieszańców liczbie stad, o której mowa w pkt. IV powyżej, w których minimalna liczebność ptaków wynosi co najmniej:

- kury mięsne – 10.000 kurcząt brojlerów,
- kury nioski przeznaczone do intensywnej produkcji jaj w zależności od systemu użytkowania – od 4.500 do 12.500 samic,
- kury nioski przeznaczone do intensywnej produkcji jaj utrzymywane w alternatywnych systemach (wybieg, woliera) – 500 samic,
- indyki – 3.000 młodych indyków rzeźnych,
- kaczki – 2.000 ptaków,
- gęsi – 1.000 ptaków.

Fakultatywnie ocena może być prowadzona w stadach towarowych kur nieśnych przeznaczonych do półintensywnej produkcji jaj, w których minimalna liczebność niezależnie od systemu ich utrzymywania wynosi co najmniej 350 samic.

W przypadku stad towarowych utrzymywanych w warunkach chowu ekologicznego nie stosuje się kryterium liczebności populacji ptaków objętych oceną wartości użytkowej drobiu.

V. Ocena wartości użytkowej rodów drobiu

Ocena wartości użytkowej rodów drobiu wykonywana jest dla stad hodowlanych (stada zarodowe, objęte programem ochrony zasobów genetycznych) po zakończeniu wychowu nowego pokolenia i obejmuje ona wychów stada oraz zakończoną produkcję.

W przypadku wykonania oceny przed zakończeniem wychowu, ocena obejmuje okres od wylęgu stada do terminu realizacji oceny oraz zakończoną produkcję. Obowiązkiem prowadzącego ocenę jest jednak uzupełnienie oceny za okres od terminu jej wykonania do zakończenia wychowu.

Prowadzący ocenę wartości użytkowej drobiu może, na zasadach wewnętrznie uregulowanych, powierzyć podmiotom lub osobom trzecim, realizującym program genetycznego doskonalenia, o którym mowa w pkt. V.A niniejszej *Metodyki*, wykonanie czynności związanych z oceną wartości użytkowej rodów hodowlanych drobiu, wymienionych w pkt. V.A.8.

A. Stada objęte programem genetycznego doskonalenia

1. Ocena wartości użytkowej rodów hodowlanych drobiu objętych programem genetycznego doskonalenia obejmuje:
 - 1) ustalenie procentowego wskaźnika:
 - a) przeżywalności ptaków w czasie wychowu, ocenionego jako różnica między liczbą ptaków przyjętych do wychowu a ich ubytkami,
 - b) zapłodnienia jaj,
 - c) wylęgowości piskląt zdrowych z jaj nałożonych i zapłodnionych,
 - d) przeżywalności ptaków w czasie produkcji.
 - 2) ustalenie liczby jaj zniesionych w czasie produkcji,
 - 3) ustalenie masy:
 - a) ciała ptaka w czasie wychowu,
 - b) jaja zniesionego w szczycie nieśności.
2. W odniesieniu do rodów kaczek i gęsi ocena obejmuje ponadto ustalenie:
 - 1) długości grzebienia mostka, mierzonej wzdłuż całej jego długości,
 - 2) grubości mięśnia piersiowego, mierzonej po lewej stronie ciała.
3. Liczba jaj zniesionych w czasie produkcji jest ustalana dla:
 - 1) kur nieśnych – od 21. tygodnia życia i/lub przez następny rok produkcji,
 - 2) kaczek – od 25. tygodnia życia i/lub przez następny rok produkcji,
 - 3) gęsi – od 29. tygodnia życia i do trzech następnych lat produkcji,
 - 4) przepiórek – od 8. tygodnia życia przez cały okres nieśności, minimum do 20. tygodnia życia,
 - 5) strusi – od 78. tygodnia życia i do dwunastu następnych lat produkcji.
4. Masa ciała ptaka w czasie wychowu jest określana dla:
 - 1) kur – w 18. tygodniu życia,
 - 2) kaczek – w 3. i 7. tygodniu życia,
 - 3) gęsi – w 8. i 11. lub w 8. i 12. tygodniu życia,

- 4) przepiórek – w 8. lub w 8. i 12. tygodniu życia,
- 5) strusi – w 13., 26. i 52. tygodniu życia.
5. Masa jaja zniesionego w szczycie nieśności jest określana dla:
 - 1) kur – od 33. do 35. tygodnia życia,
 - 2) kaczek – przez 2 tygodnie, przy co najmniej 80% nieśności,
 - 3) gęsi – przez 2 lub 3 tygodnie, od 47. tygodnia życia,
 - 4) przepiórek – w 12. tygodniu życia lub w 12. i 20. tygodniu życia,
 - 5) strusi – przez 9 tygodni, co najmniej od 130. tygodnia życia.
6. Długość grzebienia mostka jest ustalana dla:
 - 1) kaczek – w 7. tygodniu życia,
 - 2) gęsi – w 11. lub w 12. tygodniu życia.
7. Grubość mięśnia piersiowego jest ustalana w punkcie położonym 4 cm od początku grzebienia mostka, wzdłuż jego długości i 1,5 cm w bok, dla:
 - 1) kaczek – w 7. tygodniu życia,
 - 2) gęsi – w 11. lub w 12. tygodniu życia.
8. Wykaz czynności związanych z oceną wartości użytkowej rodów hodowlanych drobiu, których wykonanie może być powierzone podmiotom lub osobom trzecim w ramach realizacji programu genetycznego doskonalenia:
 - 1) indywidualna kontrola masy ciała ptaków w czasie wychowu,
 - 2) indywidualna kontrola nieśności w zakresie liczby jaj zniesionych w czasie produkcji,
 - 3) indywidualne lęgi jaj i wylęgi piskląt w zakresie zapłodnienia jaj, wylęgowości piskląt zdrowych z jaj nałożonych i zapłodnionych.

B. Stada objęte programem ochrony zasobów genetycznych

1. Ocena wartości użytkowej rodów hodowlanych drobiu objętych programem ochrony zasobów genetycznych obejmuje:
 - 1) ustalenie procentowego wskaźnika:
 - a) przeżywalności ptaków w czasie wychowu, ocenionego jako różnica między liczbą ptaków przyjętych do wychowu a ich ubytkami,
 - b) zapłodnienia jaj,
 - c) wylęgowości piskląt zdrowych z jaj nałożonych i zapłodnionych,
 - d) przeżywalności ptaków w czasie produkcji,
 - 2) ustalenie liczby jaj zniesionych w czasie produkcji,
 - 3) ustalenie masy:

- a) ciała ptaka w czasie wychowu,
- b) jaja zniesionego w szczycie nieśności,
- 4) określenie dla rodów kur wskaźnika dojrzałości płciowej stada określonego liczbą dni życia ptaków od dnia ich wylęgu do dnia osiągnięcia przez stado 30% i 50% nieśności,
- 5) określenie dla rodów kur cech jakości treści jaja i skorupy ocenianych w 33. tygodniu życia.
2. W odniesieniu do rodów kaczek P-8, P-9, P-11, P-22, P-33, P-44, P-55 i LsA oraz gęsi ocena obejmuje ponadto ustalenie:
 - 1) długości grzebienia mostka, mierzonej wzdłuż całej jego długości,
 - 2) grubości mięśnia piersiowego, mierzonej po lewej stronie ciała, zgodnie z zasadami określonymi w pkt. A. 7 pkt. 1 i 2 powyżej.
3. Liczba jaj zniesionych w czasie produkcji jest ustalana dla:
 - 1) kur nieśnych – od 21. do 56. tygodnia życia,
 - 2) kaczek – od początku nieśności przez kolejne 20 tygodni produkcji – dla kaczek rodów P-11, P-22, P-44 i P-55 oraz od początku nieśności przez kolejne 20 tygodni produkcji i w następnym roku produkcji – dla pozostałych rodów,
 - 3) gęsi – od początku nieśności przez kolejne 20 tygodni i do trzech następnych lat produkcji.
4. Masa ciała ptaka w czasie wychowu jest określana dla:
 - 1) kur – w 20. tygodniu życia,
 - 2) kaczek – w 3. i 7. tygodniu życia,
 - 3) gęsi – w 8. i 11. lub w 8. i 12. tygodniu życia,
5. Masa jaja jest określana dla:
 - 1) kur – w 33. i 53. tygodniu życia,
 - 2) kaczek i gęsi – przez 2 tygodnie w okresie szczytowej nieśności.
6. Długość grzebienia mostka jest ustalana dla:
 - 1) kaczek – w 7. tygodniu życia,
 - 2) gęsi – w 11. lub w 12. tygodniu życia.
7. Grubość mięśnia piersiowego jest ustalana w punkcie położonym 4 cm od początku grzebienia mostka, wzdłuż jego długości i 1,5 cm w bok, dla:
 - 1) kaczek – w 7. tygodniu życia,
 - 2) gęsi – w 11. lub w 12. tygodniu życia.

C. Znakowanie ptaków

W rodach drobiu, wymienionych w pkt. A i B poddawanych ocenie wartości użytkowej prowadzi się indywidualne znakowanie ptaków przy użyciu trwałych znaczków zawierających numer identyfikacyjny lub kod kreskowy odpowiadający temu numerowi, pozwalający określić przynależność ptaka do określonego rodu, rodziny i lęgu.

Do znakowania drobiu stosuje się:

- 1) dla młodziży hodowlanej:
 - a) znaczki pasemkowe zakładane na jedno ze skrzydeł ptaka,
 - b) znaczki kłódeczkowe zakładane na jedno ze skrzydeł ptaka,
 - c) obrączki zakładane na jeden ze stawów skokowych ptaka,
 - d) elektroniczne nośniki informacji,
- 2) dla ptaków dorosłych:
 - a) znaczki skrzydłowe zakładane na jedno ze skrzydeł ptaka,
 - b) obrączki zakładane na jeden ze stawów skokowych ptaka,
 - c) elektroniczne nośniki informacji.

Indywidualne znakowanie ptaków przeprowadza się w dniu wylęgu piskląt oraz w dniu wyboru ptaka do rozrodu (selekcji). W odniesieniu do przepiórek możliwe jest dwukrotne znakowanie ptaków w okresie wychowu, tj. w pierwszym dniu życia zakładane są obrączki na jeden ze stawów skokowych ptaka, a w późniejszym okresie znaczek skrzydłowy na jedno ze skrzydeł.

Informacje dotyczące numeru identyfikacyjnego i sposobu oznakowania ptaków winny być odnotowane w dokumentacji hodowlanej i rejestrowane w systemie informatycznym prowadzonym na potrzeby oceny wartości użytkowej i genetycznej drobiu.

Ptak jest identyfikowany przez porównanie numeru identyfikacyjnego zawartego na znaczkach pasemkowym, kłódeczkowym, skrzydłowym, obrączce lub w elektronicznym nośniku informacji, przy pomocy którego jest oznakowany, z numerem odnotowanym w dokumentacji hodowlanej.

Brak indywidualnego numeru identyfikacyjnego umożliwiającego identyfikację ptaka wyklucza możliwość jego wykorzystania w programie hodowlanym (program genetycznego doskonalenia i program ochrony zasobów genetycznych).

VI. Ocena genetyczna rodów drobiu

Ocena genetyczna drobiu prowadzona jest dla rodów drobiu, rodzin i indywidualnie dla poszczególnych ptaków z uwzględnieniem ich płci i wieku.

Ocena genetyczna drobiu szacowana jest na podstawie wyników oceny użyteczności własnej ptaka i jego krewnych, dla których prowadzona jest ocena wartości użytkowej.

Prowadzący ocenę wartości genetycznej drobiu może, na zasadach wewnętrznie uregulowanych, powierzyć podmiotom lub osobom trzecim, realizującym program genetycznego doskonalenia, o którym mowa w pkt. V.A niniejszej *Metodyki*, wykonanie czynności związanych z oceną wartości genetycznej rodów hodowlanych drobiu, będących konsekwencją wcześniejszej realizacji pkt. V.A.8.

Metody szacowania wartości genetycznej drobiu

- 1) Wartość genetyczna ptaka szacowana jest w oparciu o osobniczy indeks selekcyjny, według wzoru:

$$I_o = k_1G_1 + k_2G_2 + \dots + k_nG_n$$

gdzie:

I_o – wartość osobniczego indeksu selekcyjnego,

$k_1, k_2, \dots, k_n$ – współczynnik ekonomicznej wartości ocenianej cechy,

$G_1, G_2, \dots, G_n$ – wartość genetyczna ptaka dla poszczególnych cech użytkowych.

- 2) Wartość genetyczna ptaka dla określonej cechy użytkowej szacowana jest w oparciu o następujący model liniowy:

$$G = b_1Z_1 + b_2Z_2 + \dots + b_nZ_n$$

gdzie:

G – szacowana wartość genetyczna ptaka dla określonej cechy użytkowej,

$b_1, b_2, \dots, b_n$ – współczynnik regresji,

$Z_1, Z_2, \dots, Z_n$ – wynik oceny wartości użytkowej określonej cechy ocenianego ptaka i jego krewnych.

- 3) Wartość genetyczna rodziny drobiu szacowana jest w oparciu o indeks rodziny (I_r) obliczony według wzoru:

$$I_r = \frac{I_{o_1} + I_{o_2} + \dots + I_{o_n}}{n}$$

gdzie:

I_r – wartość indeksu selekcyjnego dla rodziny,

$lo_1, lo_2, \dots lo_n$ – wartość osobniczych indeksów selekcyjnych członków rodziny,

n – liczba osobników w rodzinie.

- 4) Wartość genetyczna rodu szacowana jest w oparciu o indeks rodu stanowiący średnią indeksów rodzin drobiu.

VII. Ocena wartości użytkowej stad reprodukcyjnych drobiu

1. Zbiór informacji

A. We wszystkich stadach reprodukcyjnych prowadzący ocenę ustala:

- zmiany liczebności w czasie wychowu i produkcji,
- padnięcia i brakowania zdrowotne w czasie wychowu i produkcji,
- parametry produkcji jaj,
- parametry zapłodnienia jaj oraz wylęgowości piskląt zdrowych z jaj nałożonych i zapłodnionych lub wylęgowości piskląt zdrowych z jaj nałożonych.

Udostępnienie danych przez hodowcę ma charakter dobrowolny i odbywa się z poszanowaniem praw hodowcy do ochrony informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. KRD-IG nie może wymagać ujawnienia danych, których przekazanie mogłoby naruszać zasady uczciwej konkurencji lub interesy gospodarcze hodowcy.

B. Ocena prowadzona dla stad reprodukcyjnych kur mięsnych obejmuje dodatkowo zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej i liczbę jaj zniesionych w poszczególnych tygodniach produkcji, które winny być ocenione na reprezentatywnej próbie stad, ale nie mniej niż na poziomie 20-33% ogólnej ich liczby.

C. W sytuacjach wynikających ze stanu epidemicznego kraju oraz warunków epizootycznych i zdrowotnych stad hodowlanych, reprodukcyjnych i towarowych drobiu, Regionalnemu Specjaliście ds. Hodowli i Oceny Drobiu KRD-IG przysługuje możliwość wykonania oceny na zagrożonych obszarach z pominięciem lustracji stad na fermach. Niemniej zastosowanie powyższego rozwiązania wymaga pisemnej akceptacji Kierownika Działu Hodowli i Oceny Drobiu KRD-IG.

D. Poza rozwiązaniem określonym w pkt. VII.1.C (powyżej), w wyjątkowych, sporadycznych sytuacjach na podstawie pisemnego polecenia Kierownika Działu Hodowli i Oceny Drobiu KRD-IG dopuszcza się możliwość wykonania oceny wartości użytkowej w systemie zdalnym, z pominięciem lustracji stad na fermach. W przypadku zastosowania niniejszego odstępstwa, Kierownik Działu Hodowli i Oceny Drobiu KRD-IG zobowiązany jest do prowadzenia właściwego rejestru określającego co najmniej przyczynę jego udzielenia, nazwę lub imię/imiona i nazwisko hodowcy realizującego program krzyżowania rodów (linii) hodowlanych, adres prowadzonej działalności (siedziba fermy), zestaw hodowlany, liczbę samców i samic przyjętych do wychowu lub/i liczbę samców i samic na początku okresu produkcji.

Niezbędnym jednak warunkiem wykonania ocen, na warunkach określonych w pkt. VII.1.C oraz VII.1.D (powyżej) i uznania poprawności przeprowadzonej oceny jako zgodnej z wymogami metodycznymi jest dokonanie kontroli w zakresie pochodzenia stada, osiągniętych wyników użytkowości i danych z zakresu obrotu ptaków.

2. Etapy oceny

Stada reprodukcyjne drobiu podlegają ewidencji uwzględniającej:

- liczbę piskląt przyjętych do wychowu, łącznie z bonifikatą,
- datę przyjęcia piskląt do wychowu,
- nazwę zestawu hodowlanego, symbol rodu lub linii hodowlanych,
- zakład (y) wylęgowy (we) właściwy (e) dla miejsca pochodzenia lub kraj pochodzenia.

Ocena wartości użytkowej stad reprodukcyjnych drobiu prowadzona jest w następujących etapach:

Pierwsza ocena – po zakończonym wychowie, nie wcześniej niż ukończenie przez stado:

- kur nieśnych – 20. tygodni, czyli po zakończeniu 140. dni życia,
- kur mięsnych – 22. tygodni, czyli 154. dni życia,
- kaczek typu pekin – 24. tygodni, czyli 168. dni życia,
- gęsi, kaczek piżmowych – 28. tygodni, czyli 196. dni życia,
- indyków – 30. tygodni, czyli 210. dni życia.

Druga ocena – po ostatnim wylęgu piskląt z jaj pochodzących od ocenianego stada w pierwszym roku/sezonie produkcji.

Kolejna ocena – po ostatnim wylęgu piskląt z jaj pochodzących od ocenianego stada w każdym następnym roku/sezonie produkcji.

3. Ocena stad reprodukcyjnych gęsi w kolejnych sezonach (latach) użytkowania

Stada reprodukcyjne gęsi ocenia się przez cztery kolejne sezony (lata) nieśności. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest wykonanie oceny w piątym, kolejnym sezonie (roku) nieśności, po spełnieniu wszystkich poniższych uwarunkowań:

- a) wystąpienia niedoboru materiału rodzicielskiego spowodowanego zdarzeniami losowymi potwierdzonego przez podmiot upoważniony do prowadzenia oceny wartości użytkowej i genetycznej drobiu, przy czym wysokość niniejszego niedoboru winna być oszacowana na poziomie minimum 10% ogólnej krajowej populacji samic;
 - b) użytkowość stada w zakresie liczby zniesionych jaj i ich wylęgowości oraz zdrowotności scharakteryzowanej wskaźnikiem padnięć i brakowań zdrowotnych ptaków w poprzednich zakończonych i ocenionych sezonach (latach) nieśności kształtowała się na poziomie średniej krajowej. Użytkowość stada winna być potwierdzona przez podmiot upoważniony do prowadzenia oceny wartości użytkowej i genetycznej drobiu;
 - c) na podstawie pisemnego wniosku właściciela lub użytkownika stada planowanego do pozostawienia na piąty, kolejny sezon użytkowania, w którym stado kończy czwarty sezon (rok)) produkcji, złożonego do podmiotu prowadzącego rejestr dla określonego mieszańca pochodzącego z krzyżowania rodów lub linii hodowlanych i winien być rozpatrzony na podstawie stosownej decyzji wydanej przez Komisję Hodowli, Wylęgu i Oceny Drobiu KRD-IG, obradującą co najmniej w składzie czteroosobowym.
- Do wniosku Wnioskodawca winien załączyć umowę kontraktacyjną zapewniającą skup jaj wylęgowych z piątego okresu użytkowania i pozytywną opinię Integratora (odbiorcy jaj wylęgowych) prowadzącego lęgi jaj i wylęgi piskląt pochodzących od przedmiotowego stada reprodukcyjnego gęsi.

4. Terminy wykonania oceny wartości użytkowej drobiu

- 1) Ocena stad reprodukcyjnych drobiu w okresie wychovu winna być przeprowadzona w okresie do 6. tygodni od daty zakończenia wychovu, z zastrzeżeniem pkt. 6.
- 2) Ocena stad reprodukcyjnych drobiu w okresie produkcji w 1. roku/sezonie użytkowania winna być przeprowadzona łącznie z oceną okresu wychovu kolejnego stada, z zachowaniem warunków oceny określonych w pkt. 3, 4, 8 i 10.

- 3) W przypadku stad reprodukcyjnych drobiu, których zakończenie okresu produkcji przypada na koniec roku kalendarzowego, ocena za okres produkcji winna być dokonana do 10. tygodni licząc od daty zakończenia tej produkcji i wylęgu ostatniej partii piskląt pochodzących od ocenianego stada, lecz nie później niż do dnia 28 lutego roku następnego.
- 4) W przypadku stad reprodukcyjnych gęsi od 1. do 4. sezonu (roku) produkcji włącznie, stad reprodukcyjnych kaczek typu pekin użytkowanych przez dwa kolejne sezony oraz kaczek piżmowych użytkowanych przez kilka sezonów produkcji, z wyłączeniem ostatniego sezonu (roku) produkcji, ocena produkcji przeprowadzana jest do 25. tygodni licząc od daty zakończenia produkcji i wylęgu ostatniej partii piskląt pochodzących od ocenianego stada, lecz nie później niż do dnia rozpoczęcia następnego sezonu (roku) produkcji, tj. przed wprowadzeniem pierwszej partii jaj wylęgowych do obrotu.
- 5) W przypadku stad reprodukcyjnych gęsi, stad reprodukcyjnych kaczek typu pekin oraz kaczek piżmowych użytkowanych w ostatnim sezonie (roku) produkcji, w którym to sezonie (roku) nie nastąpiło przyjęcie do wychowu nowego stada ocena produkcji przeprowadzana jest do 25. tygodni licząc od daty zakończenia produkcji i wylęgu ostatniej partii piskląt pochodzących od ocenianego stada, lecz nie później niż do dnia 28 lutego roku następnego.
- 6) W przypadku stad reprodukcyjnych gęsi po ostatnim sezonie (roku) produkcji, lecz nie później niż po 5. sezonie (roku) produkcji, z zastrzeżeniem pkt. VII.3 (powyżej), w którym to sezonie (roku) nastąpiło przyjęcie do wychowu nowego stada zakończona produkcja oceniana jest równocześnie z oceną wychowu nowego stada z zachowaniem terminu wykonania oceny określonym w pkt. 1, lecz nie później niż do dnia rozpoczęcia następnego sezonu (roku) produkcji, tj. przed wprowadzeniem pierwszej partii jaj wylęgowych do obrotu.
- 7) W przypadku stad reprodukcyjnych drobiu wstępnie odchowywanych w jednym obiekcie drobiarskim z przeznaczeniem do zakończenia wychowu w drugim, ocenę przeprowadza się po zakończeniu wychowu, z zachowaniem terminu wykonania oceny określonym w pkt. 1. Ocena ta uwzględnia wówczas czas od momentu przyjęcia ptaków odchowanych do zakończenia wychowu stada.
- 8) W przypadku braku przyjęcia kolejnych piskląt lub ptaków odchowanych, z wyłączeniem stad reprodukcyjnych gęsi, kaczek typu pekin oraz kaczek piżmowych, o których mowa w pkt. 5, ocena produkcji stad reprodukcyjnych drobiu przeprowadzona winna być w terminie do końca roku kalendarzowego, w którym stado zakończyło produkcję i wylęg ostatniej partii piskląt pochodzących od ocenianego stada, lecz nie później niż do dnia 28 lutego roku następnego.

- 9) W przypadku stad reprodukcyjnych drobiu użytkowanych w 2. sezonie (roku) produkcji, z wyłączeniem stad określonych w pkt. 4, 5, 6 ocena produkcji winna być przeprowadzona z zachowaniem właściwego terminu jej wykonania określonym w pkt. 2, 3 i 8.
- 10) W przypadku stad reprodukcyjnych kur nieśnych przeznaczonych do półintensywnej produkcji jaj dopuszcza się możliwość wykonania oceny wychovu stada w okresie od zakończenia wychovu do rozpoczęcia produkcji ocenianego stada lub/i sprzedaży jaj wylęgowych, z wyłączeniem uwarunkowań określonych w pkt. 1 i 7.
- 11) W wyjątkowych i niezależnych od prowadzącego ocenę sytuacjach, w których ocena jest niemożliwa do wykonania w określonym terminie dopuszcza się możliwość jej realizacji z pominięciem pkt. 1-10.
- 12) Dopuszcza się możliwość odmowy wykonania oceny wartości użytkowej drobiu w przypadkach, kiedy zachowanie jej terminowości nie jest możliwe i wynika ze świadomych działań podmiotu realizującego program hodowlany, o którym mowa w pkt. IV drugi akapit niniejszego dokumentu, „Działania podmiotu mogą polegać na odmowie lub przesuwaniu wykonania oceny w czasie, tj. poza termin określony we właściwym *Zakresie i metodyce prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków (począwszy od dnia obowiązywania Metodyki)*. Działania podmiotu, o których mowa powyżej winny być udokumentowane (SMS, e-mail, list polecony za potwierdzeniem odbioru lub Tracking – śledzenie przesyłek Poczty Polskiej). Decyzja w sprawie odmowy wykonania oceny wartości użytkowej drobiu winna być podjęta w formie pisemnej przez Kierownika Działu Hodowli i Oceny Drobiu KRD-IG i może być powiązana z wypowiedzeniem umowy na prowadzenie tej oceny. Od decyzji tej przysługuje podmiotowi realizującemu program hodowlany prawo złożenia odwołania do Prezesa Zarządu KRD-IG.

VIII. Ocena wartości użytkowej stad towarowych drobiu

1. W stadach towarowych kur niosek przeznaczonych do intensywnej produkcji jaj konsumpcyjnych oraz w stadach kur nieśnych półintensywnych, spełniających wymogi podane w punkcie IV, prowadzący ocenę ustala:
 - zmiany liczebności w czasie wychovu i produkcji,
 - padnięcia i brakowania ptaków w czasie wychovu i produkcji,
 - liczbę zniesionych jaj,
 - zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie wychovu i produkcji,

oraz fakultatywnie w miarę możliwości:

- masę jaj zniesionych w 32.-33. i w 62.-63. tyg. życia,
- parametry jakości jaj zniesionych w 32.-33. i w 62.-63. tyg. życia, w tym: indeks kształtu jaja, masa właściwa jaja, wytrzymałość skorupy na zgniecenie, masa skorupy, grubość skorupy, barwa skorupy, gęstość skorupy, masa żółtka, barwa żółtka, indeks białka i żółtka, wysokość białka gęstego, jednostki Haugh'a, ruchliwość żółtka (Yolk mobility).

Ocena stad towarowych kur niosek przeznaczonych do intensywnej produkcji jaj wykonywana jest w terminach:

- a) po zakończonym wychowie, tj. po ukończeniu przez stado 17. tygodni, czyli 119. dni życia,
- b) po zakończonej nieśności stada.

Ocena wartości użytkowej w stadach towarowych kur nieśnych przeznaczonych do półintensywnej produkcji jaj jest fakultatywna, zaś w przypadku jej realizacji jest ona wykonywana w terminach:

- a) po zakończonym wychowie, tj. po ukończeniu przez stado 20. tygodni, czyli 140. dni życia,
- b) po zakończonej nieśności stada.

2. W stadach towarowych mięsnego kierunku użytkowania drobiu zakres oceny obejmuje:

- zmiany liczebności w czasie odchowu,
- długość odchowu w dniach,
- padnięcia i brakowania zdrowotne w czasie odchowu,
- końcowa masa ciała,
- zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej

oraz fakultatywnie w miarę możliwości:

- wydajność rzeźna, udział mięśni piersiowych i nóg.

Ocena jest przeprowadzana po zakończonym odchowu i uboju stada. Przy wyborze do oceny stad towarowych mięsnego kierunku użytkowania drobiu winny być zastosowane preferencje w odniesieniu do tych stad, które objęte są umową kontraktacyjną między Integratorem (odbiorcą żywca) i producentem drobiu.

Dane dotyczące uzyskanej wydajności rzeźnej oraz udziału mięśni piersiowych i mięśni nóg w tuszce pozyskiwane są z zakładów drobiarskich, dokonujących uboju ocenianego stada.

IX. Termin i zakres publikacji wyników oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej drobiu

Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej drobiu publikuje się w cyklicznych opracowaniach posiadających numery ISBN.

1. Wyróżnia się następujące rodzaje publikacji (opracowań):

- a) Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej stad zarodowych drobiu;
- b) Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej stad drobiu objętych programem ochrony zasobów genetycznych;
- c) Wyniki oceny wartości użytkowej drobiu (dotyczy stad reprodukcyjnych i towarowych drobiu).
Dopuszcza się możliwość opracowania i publikacji wyników oceny wartości użytkowej drobiu z podziałem na gatunek i typ użytkowy drobiu.

2. Termin publikacji poszczególnych opracowań:

- a) Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej stad zarodowych drobiu – do dnia 1 września kolejnego roku za rok poprzedni;
- b) Wyniki oceny wartości użytkowej stad drobiu objętych programem ochrony zasobów genetycznych – do końca roku kalendarzowego za rok przedni;
- c) Wyniki oceny wartości użytkowej drobiu – do dnia 31 lipca kolejnego roku za rok poprzedni.

3. Zasady publikacji poszczególnych opracowań:

- a) Wszystkie opracowania, wymienione w pkt. 1 lit. b-c zamieszczane będą w całości na stronie internetowej wykonawcy oceny, tj. Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej;
- b) Poza zapisem lit. a, wszystkie opracowania, wymienione w pkt. 1 lit. a-c publikowane będą również w formie papierowej w następującym minimalnym nakładzie:
 - 50 egz. – „*Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej stad zarodowych drobiu*”;
 - 50 egz. – „*Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej stad drobiu objętych programem ochrony zasobów genetycznych*”;
 - 100 egz. – „*Wyniki oceny wartości użytkowej drobiu*”.

4. Zakres informacji zamieszczanych w opracowaniach:

- a) dane o hodowcach z zachowaniem obowiązujących przepisów dotyczących ochrony i przetwarzania danych osobowych – dotyczy opracowań wymienionych w pkt. 1 lit. a-b;

- b) dane dotyczące ocenionych stad, w tym terminy wylęgów piskląt, zakończenia wychowu i produkcji, liczebności ptaków (samców i samic) przyjętych do wychowu, przeklasowanych na stado dorosłe i użytkowanych reprodukcyjnie – dotyczy opracowań wymienionych w pkt. 1 lit. a-b;
- c) dane dotyczące ocenionych stad, w tym długości okresu wychowu i produkcji, liczebności ptaków (samców i samic) przyjętych do wychowu, przeklasowanych na stado dorosłe i użytkowanych reprodukcyjnie – dotyczy opracowania wymienionego w pkt. 1 lit. c;
- d) wyniki oceny wartości użytkowej drobiu – dotyczy opracowań wymienionych w pkt. 1 lit. a-c;
- e) wyniki oceny genetycznej drobiu – dotyczy opracowań wymienionych w pkt. 1 lit. a-b.

X. Kodowanie ocen

1. Stada reprodukcyjne drobiu

Każda ocena wartości użytkowej drobiu wykonana w stadzie reprodukcyjnym winna być opatrzona numerem identyfikacyjnym, umożliwiającym elektroniczne przetwarzanie danych. Numer ten składa się z 17. cyfr nadawanych w ramach sześciu członów, z których:

- człon I – dwie pierwsze cyfry – kod województwa,
- człon II – dwie następne cyfry – kod powiatu,
- człon III – dwie następne cyfry – kod gminy,
- człon IV – dwie następne cyfry – kod gatunku drobiu i rodzaju ocenianego materiału,
- człon V – pięć następnych cyfr – kod właściciela lub użytkownika ocenianego stada,
- człon VI – cztery następne cyfry – kod stada ocenianego na fermie.

1) Kody dla województw (człon I)

- 02 – dolnośląskie,
- 04 – kujawsko-pomorskie,
- 06 – lubelskie,
- 08 – lubuskie,
- 10 – łódzkie,
- 12 – małopolskie,
- 14 – mazowieckie,
- 16 – opolskie,
- 18 – podkarpackie,

- 20 – podlaskie,
- 22 – pomorskie,
- 24 – śląskie,
- 26 – świętokrzyskie,
- 28 – warmińsko-mazurskie,
- 30 – wielkopolskie,
- 32 – zachodniopomorskie.

2) Kody dla powiatów i gmin (człon II i III) – nadawane są oddzielnie dla każdego województwa według alfabetycznej ich kolejności, zgodnie z Rejestrem Identyfikatorów i Nazw Jednostek Podziału Terytorialnego (TERC) obowiązującym od dnia 01 stycznia 2019 r. Kody nadawane są z uwzględnieniem budowy terytorialnego właściwego dla członu II (dwucyfrowy symbol powiatu nadany powiatom danego województwa) oraz członu III uwzględniającego symbol gminy składający się z dwóch cyfr nadany gminom po ich ułożeniu w kolejności alfabetycznej w powiatach. W wykorzystywanym do kodowania gmin członie III nie stosuje się trzeciej cyfry właściwej dla rodzaju jednostki terytorialnej.

3) Kody dla gatunków drobiu i rodzaju ocenianego materiału (człon IV)

10 – kury mięsne	– stada reprodukcyjne rodzicielskie,
11 – kury mięsne	– stada reprodukcyjne prarodzicielskie,
15 – kury mięsne	– kurczęta brojlery,
20 – kury nieśne półintensywne	– stada reprodukcyjne,
21 – kury nieśne intensywne	– stada reprodukcyjne,
25 – kury nioski intensywne	– stada towarowe,
26 – kury nioski półintensywne	– stada towarowe,
30 – kaczki typu pekin	– stada reprodukcyjne,
31 – kaczki piżmowe	– stada reprodukcyjne,
32 – kaczki piżmowe x pekin	– stada reprodukcyjne,
35 – kaczki typu pekin	– kaczki brojlery,
36 – kaczki piżmowe	– kaczki brojlery,
37 – kaczki mieszańce piżmowe x pekin	– kaczki brojlery „mulardy”,
40 – gęsi	– stada reprodukcyjne,
45 – gęsi brojlery	– stada towarowe,
46 – gęsi - odchów i tucz owsiany	– stada towarowe,

50 – indyki typu ciężkiego	– stada reprodukcyjne,
51 – indyki typu średnio-ciężkiego	– stada reprodukcyjne,
55 – indyki typu ciężkiego	– młode indyki rzeźne,
56 – indyki typu średnio-ciężkiego	– młode indyki rzeźne,
60 – perlice	– stada reprodukcyjne,
65 – perlice	– stada towarowe,
70 – przepiórki	– stada reprodukcyjne,
75 – przepiórki	– stada towarowe,
80 – strusie	– stada reprodukcyjne,
85 – strusie	– stada towarowe.

4) Kod właściciela lub użytkownika ocenianego stada (człon V) – nadawany przez system informatyczny OVUD

5) Kod numeru stada ocenianego na fermie (człon VI) – ustalany przez prowadzącego ocenę.

Przykład oznaczeń numerycznych:

Kod stada reprodukcyjnego kaczek typu pekin ocenionego w fermie hodowcy w woj. kujawsko-pomorskim, powiecie tucholskim, gminie Lubiewo, piąte stado.

Człon I		Człon II		Człon III		Człon IV		Człon V					Człon VI			
0	4	1	6	0	4	3	0	0	0	1	7	5	0	0	0	5

gdzie:

- 04 – województwo kujawsko-pomorskie,
- 16 – powiat tucholski,
- 04 – gmina Lubiewo,
- 30 – stado reprodukcyjne kaczek typu pekin,
- 00175 – kod hodowcy (właściciela lub użytkownika ocenianego stada),
- 0005 – kod ocenianego 5. stada na fermie.

2. Stada towarowe drobiu

W stadach towarowych drobiu stosowany jest 18. cyfrowy numer identyfikacyjny, w którym w odróżnieniu od stad reprodukcyjnych przypisany jest 5. cyfrowy numer dla kodu ocenianego stada. Pozostałe składniki numeru identyfikacyjnego właściwe dla województwa, powiatu, gminy oraz kodu dla właściciela lub użytkownika stada odpowiadają sposobowi kodowania zastosowanemu w stadach reprodukcyjnych drobiu.

XI. Protokoły z wykonanej oceny wartości użytkowej drobiu

Z przeprowadzonej w populacjach zarodowych, objętych programami ochrony zasobów genetycznych oraz w stadach reprodukcyjnych oceny wartości użytkowej drobiu sporządzany będzie każdorazowo stosowny protokół. Protokół ten określa:

- właściciela lub użytkownika stada, adres fermy,
- nazwę i symbol zestawu hodowlanego,
- pochodzenie stada (ferma lub/i zakład wylęgowy) w odniesieniu do stad reprodukcyjnych, w przypadku stad pochodzących z hodowli zagranicznych – kraj i/lub miejsce pochodzenia,
- liczebność samców i samic na początku wychowu oraz przeklasowanych na stado dorosłe,
- daty przyjęcia do wychowu, przeklasowania, rozpoczęcia i zakończenia produkcji,
- zmiany liczebności samców i samic w czasie wychowu i produkcji,
- parametry produkcyjne stad – liczba jaj zniesionych, liczba jaj wylęgowych, liczba jaj nałożonych ogółem lub od nioski stanu początkowego (PL) i stanu średniego (SL),
- parametry wylęgowości: zapłodnienie jaj, wyląg piskląt zdrowych z jaj nałożonych i zapłodnionych,
(*określanie wskaźników zapłodnienia jaj i wylęgu piskląt zdrowych z jaj zapłodnionych jest uwarunkowane wykonywaniem światlenia jaj wylęgowych podczas ich inkubacji*),
- liczbę piskląt zdrowych uzyskanych z jaj wylęgowych ogółem lub/i od nioski stanu najwyższego i średniego w stadach objętych programem genetycznego doskonalenia i ochrony zasobów genetycznych,
- liczbę stadek selekcyjnych, liczbę osobników oznakowanych indywidualnie, liczebność stada hodowlanego i kontrolnego (samców i samic) w odniesieniu do stad zarodowych i objętych programami ochrony zasobów genetycznych drobiu,
- podpisy wykonawcy oceny oraz właściciela lub użytkownika stada; w sytuacjach wymienionych w pkt. VII.1 lit. C niniejszej *Metodyki* dopuszcza się możliwość zaopatrzenia dokumentów wyłącznie w podpis wykonawcy oceny,

oraz dodatkowo:

- w odniesieniu do stad reprodukcyjnych gęsi uwagi o stadzie i fermie, w tym przeznaczenie budynków (wychów i/lub produkcja), powierzchnia użytkowa budynku, powierzchnia wybiegu, obsada ptaków, aktualny wiek stada, aktualnie oceniany rok (sezon) produkcji, system zadawania paszy, system pojenia, program świetlny, stosowany materiał ściółkowy oraz dla stad po zakończeniu ostatniego roku (sezonu) produkcji data uboju ptaków, liczba lub masa ubitych ptaków, miejsce dokonania uboju, numer i data wystawienia dokumentu sprzedaży ptaków do uboju.

XII. FORMULARZE OCENY

Formularze w systemie OVUD to elektroniczne karty danych zawierające zestaw pól umożliwiających wprowadzenie informacji określonych w Metodyce. Część pól ma charakter fakultatywny i jest uzupełniany tylko wtedy, gdy dane są dostępne i udostępnione przez hodowcę.

Na formularzach oceny zestawiane będą dane z wynikami oceny wartości użytkowej drobiu stad reprodukcyjnych i towarowych drobiu. Każdy formularz umożliwia wprowadzenie następujących danych: informacje dotyczące charakterystyki obiektu drobiarskiego, w tym powierzchnia użytkowa, stosowany system utrzymywania ptaków, przeznaczenie budynku (wychów i/lub produkcja), sposób przeprowadzania wychowu, rodzaj budynku (z oknami, bez okien), wyposażenie budynku (ogrzewanie, wentylacja, oświetlenie, rodzaj oświetlenia, stosowany program świetlny itd.), dane o żywieniu stada, całkowite i codzienne spożycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w wychowie i produkcji, powierzchnię wybiegu (jeśli dotyczy, w odniesieniu do stad reprodukcyjnych kur nieśnych półintensywnych, kaczek i gęsi) i długość dnia świetlnego (w odniesieniu do stad reprodukcyjnych gęsi w okresie produkcji).

Opracowano dziewięć rodzajów formularzy oceny, w których zawarte są następujące informacje:

FORMULARZ I – Stada reprodukcyjne kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych – wychów

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermy, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do wychowu, liczby przyjętych samców i samic, padnięć i brakowań zdrowotnych oraz innych ubytków w czasie wychowu, błędu seksowania, zużycia mieszanki paszowej pełnoporcjowej i ziarna zbóż, wytwórni pasz, nazwy i siedziby zakładu wylęgu drobiu, do którego planowane jest dostarczanie jaj wylęgowych, zaś fakultatywnie danych dotyczących planowanej sprzedaży jaj wylęgowych, z możliwością określenia przeznaczenia jaj na rynek krajowy, obrotu na rynku unijnym oraz eksportu do krajów trzecich i terminu planowanego przyjęcia następnego stada reprodukcyjnego.

Ponadto formularz ten przedstawia charakterystykę obiektu drobiarskiego i określa jego powierzchnię użytkową, obsadę ptaków, stosowany system utrzymania ptaków, przeznaczenie budynku, sposób przeprowadzenia wychowu ptaków, system zadawania paszy, system pojenia oraz stosowany materiał ściółkowy.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu wychowu stad reprodukcyjnych kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych.

FORMULARZ IA – Stada reprodukcyjne kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek, gęsi – wychów

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermy, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do wychowu, liczby przyjętych samców i samic, padnięć i brakowań zdrowotnych oraz innych ubytków w czasie wychowu, błędu seksowania, zużycia mieszanki paszowej pełnoporcjowej i ziarna zbóż, wytwórni pasz, nazwy i siedziby zakładu wylęgu drobiu, do którego planowane jest dostarczanie jaj wylęgowych, zaś fakultatywnie danych o planowanej produkcji jaj wylęgowych terminu planowanego przyjęcia następnego stada reprodukcyjnego.

Ponadto formularz ten przedstawia charakterystykę obiektu drobiarskiego i określa jego powierzchnię użytkową, powierzchnię wybiegu, przeznaczenie budynku, obsadę ptaków, stosowany system utrzymania ptaków, system zadawania paszy, system pojenia oraz stosowany materiał ściółkowy.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu wychowu stad reprodukcyjnych kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek i gęsi.

FORMULARZ II – Stada reprodukcyjne kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych – produkcja

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermy, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do wychowu, przeklasowania, rozpoczęcia i zakończenia produkcji, stanu początkowego samców i samic na 1. dzień 23. tygodnia życia – kury mięsne i 21. tygodnia – kury nieśne intensywne, stanu liczbowego ptaków (samce, samice) i jego zmian, stosowanej dawki paszowej dla samców i samic lub łącznie dla samców i samic oraz liczby zniesionych jaj, liczby jaj nałożonych do wylęgu, nazwy i siedziby zakładu wylęgowego, do którego dostarczano jaja wylęgowe, parametrów wylęgowości, zużycia mieszanki paszowej pełnoporcjowej i ziarna zbóż w czasie produkcji, wytwórni pasz. Dodatkowo w przypadku stad reprodukcyjnych kur mięsnych przedstawia informację dotyczącą uzyskanych jaj wylęgowych w poszczególnych tygodniach produkcji

Ponadto formularz ten przedstawia charakterystykę obiektu drobiarskiego i określa jego powierzchnię użytkową, obsadę ptaków, stosowany system utrzymania ptaków, przeznaczenie budynku, system zadawania paszy, system pojenia oraz stosowany materiał ściółkowy.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu produkcji i wylęgu ostatniej partii piskląt pochodzących od ocenianego stada reprodukcyjnego kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych.

FORMULARZ IIA – Stada reprodukcyjne kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek, gęsi – produkcja

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermy, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do wychowu, przeklasowania stada,

rozpoczęcia i zakończenia produkcji, roku produkcji, stanu samców i samic w dniu przeklasowania, na początku i końcu sezonu reprodukcyjnego oraz ich zmian liczebności, liczby zniesionych jaj oraz uzyskanych jaj wylęgowych w sezonie reprodukcyjnym, liczby jaj nałożonych do wylęgu, nazwy i siedziby zakładu wylęgowego, do którego dostarczano jaja wylęgowe, parametrów wylęgowości, zużycia mieszanki paszowej pełnoporcjowej i ziarna zbóż w czasie produkcji, wytwórni pasz.

Ponadto formularz ten przedstawia charakterystykę obiektu drobiarskiego i określa jego powierzchnię użytkową, powierzchnię wybiegu (jeśli dotyczy, w odniesieniu do stad reprodukcyjnych kur nieśnych półintensywnych, kaczek i gęsi), przeznaczenie budynku, obsadę ptaków, stosowany system utrzymania ptaków, system zadawania paszy, system pojenia oraz stosowany materiał ściółkowy, rodzaj zastosowanego oświetlenia, a także w odniesieniu do stad reprodukcyjnych gęsi stosowany program świetlny i długość dnia świetlnego.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu produkcji i wylęgu ostatniej partii piskląt pochodzących od ocenianego stada reprodukcyjnego kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek i gęsi.

FORMULARZ III – Stada towarowe kur niosek – wychów

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermi, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do wychowu, stanu liczbowego stada i cech użytkowych z zakresu przeżywalności, brakowania i żywienia.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu wychowu stada.

FORMULARZ IV – Stada towarowe kur niosek – produkcja

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermi, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do wychowu, stanu liczbowego stada i cech użytkowych z zakresu przeżywalności, brakowania i żywienia, wytwórni pasz, liczby zniesionych jaj oraz w miarę możliwości masy jaja i parametrów jakości jaj.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu produkcji.

FORMULARZ VA – Stada brojlerów kurcząt, kaczek i gęsi

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermi, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do odchowu, zmian liczebności ptaków w stadzie, zdrowotności (padnięcia i brakowania zdrowotne), żywienia i produktywności w czasie odchowu oraz w miarę możliwości wydajności rzeźnej.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu odchowu stad brojlerów kurcząt, kaczek i gęsi.

FORMULARZ VB – Stada młodych indyków rzeźnych

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermy, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do odchowu, zmian liczebności ptaków w stadzie, zdrowotności, żywienia i produkcyjności w czasie odchowu oraz w miarę możliwości wydajności rzeźnej.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu odchowu młodych indyków rzeźnych.

FORMULARZ VC – Stada towarowe gęsi – odchów i tucz owsiany

Formularz umożliwia wprowadzenie informacji dotyczących: nazwy fermy, jej lokalizacji, kodu ocenianego stada, nazwy zestawu hodowlanego, jego pochodzenia, daty przyjęcia piskląt do odchowu, zmian liczebności ptaków w stadzie, zdrowotności (padnięcia i brakowania zdrowotne), żywienia i produkcyjności w czasie odchowu oraz w miarę możliwości wydajności rzeźnej.

Formularz wypełniany jest po zakończeniu odchowu i tuczu owsianego gęsi.

FORMULARZ I – STADA REPRODUKCYJNE KUR MIĘSNYCH I KUR NIEŚNYCH INTENSYWNYCH – WYCHÓW

(wypełniany dla stad reprodukcyjnych kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych niezależnie od stopnia reprodukcji)

STADO PRZYJĘTO DO WYCHOWU JAKO (właściwe zaznaczyć):

☐ pisklęta

☐ stado odchowane do tyg. życia

- 1 Kod ocenianego stada,
Właściciel lub użytkownik stada¹ – nazwisko, imię lub nazwa,
Adres hodowcy (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Adres fermy (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Województwo, powiat, gmina².
- 2 Informacje o budynku (ach) drobiarskim (ich)³:
 - a. liczba budynków⁴,
 - b. powierzchnia użytkowa ogółem (m²),
 - c. obsada ptaków na 1 m²,
 - d. system utrzymywania ptaków⁵,
 - e. budynek z boksami lub bez,
 - f. wychów ptaków: łącznie koguty z kurami, osobny do tyg. życia,
 - g. system zadawania paszy dla samców⁶ i samic⁶,
 - h. system pojenia ptaków⁷.
- 3 Nazwa, symbol zestawu hodowlanego.
- 4 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj.
- 5 Data przyjęcia do wychowu ♂♂ (rok, miesiąc, dzień).
- 6 Data przyjęcia do wychowu ♀♀ (rok, miesiąc, dzień).
- 7 Data przyjęcia do wychowu ♂♂ odchowanych (rok, miesiąc, dzień).
- 8 Data przyjęcia do wychowu ♀♀ odchowanych (rok, miesiąc, dzień).
- 9 Liczba ♂♂ przyjętych do wychowu (szt.).
- 10 Liczba ♀♀ przyjętych do wychowu (szt.).
- 11 Liczba ♂♂ odchowanych przyjętych do wychowu (szt.).
- 12 Liczba ♀♀ odchowanych przyjętych do wychowu (szt.).
- 13 Liczba padłych ♂♂ od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 14 Liczba padłych ♂♂ od 1. do 14. dnia życia (szt.).

- 15 Liczba padłych ♂♂ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁸ (szt.).
- 16 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♂♂ od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 17 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♂♂ od 1. do 14. dnia życia (szt.).
- 18 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♂♂ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁸ (szt.).
- 19 Inne ubytki ♂♂ w czasie wychowu⁸ (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 20 Błędy seksowania określone w linii męskiej do końca wychowu⁸ (szt.).
- 21 Liczba ♂♂ na koniec wychowu⁸ (szt.).
- 22 Liczba padłych ♀♀ od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 23 Liczba padłych ♀♀ od 1. do 14. dnia życia (szt.).
- 24 Liczba padłych ♀♀ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁸ (szt.).
- 25 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♀♀ od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 26 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♀♀ od 1. do 14. dnia życia (szt.).
- 27 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♀♀ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁸ (szt.).
- 28 Inne ubytki ♀♀ w czasie wychowu⁸ (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 29 Błędy seksowania określone w linii żeńskiej do końca wychowu⁸ (szt.).
- 30 Liczba ♀♀ na koniec wychowu⁸ (szt.).
- 31 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 32 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie wychowu⁸ (kg) dla ♂♂.
- 33 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie wychowu⁸ (kg) dla ♀♀.
- 34 Zużycie zbóż w czasie wychowu⁸ (kg) łącznie dla ♂♂ i ♀♀.
- 35 Data zakończenia wychowu samic (rok, miesiąc, dzień)⁸.
- 36 Nazwa i siedziba ZWD, do którego dostarczane będą jaja wylęgowe.
- 37 Planowana produkcja jaj wylęgowych ogółem (szt.).
- 38 Planowana sprzedaż jaj wylęgowych z przeznaczeniem na rynek krajowy (szt.).
- 39 Planowana sprzedaż jaj wylęgowych z przeznaczeniem do obrotu na rynek unijny i do krajów trzecich (szt.).
- 40 Forma zagospodarowania wyprodukowanych jaj wylęgowych⁹.
- 41 Planowane następne przyjęcie do wychowu stada reprodukcyjnego – termin (dekada miesiąca), zestaw hodowlany i liczba ptaków, ewentualnie zmiana kierunku produkcji.
- 42 Uwagi.
- 43 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 44 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.

Zapisy punktów 37-39, 41 mają charakter fakultatywny.

- 1 nazwa właściciela lub użytkownika stada reprodukcyjnego podana w niniejszym formularzu winna być zgodna z danymi zawartymi w umowie na prowadzenie oceny wartości użytkowej,
- 2 dane określone dla miejsca lokalizacji fermy i ocenianego stada,
- 3 dotyczy budynku (ów) przeznaczonego (ych) do wychowu ocenianego stada lub jego wychowu i produkcji, dane określone w pkt. 2b-h winny odnosić się do określonego budynku, w którym utrzymywane jest oceniane stado,
- 4 w przypadku utrzymywania stad w kilku budynkach, punkty 2b-h winny być wypełnione oddzielnie dla każdego budynku,
- 5 system utrzymywania ptaków: ściółka, klatki, ściółka z rusztem, wybiegowy, bez wybiegów,
- 6 system zadawania paszy: ręczny lub mechaniczny [pelzakowy, linowo-krażkowy, spiralny, wózek paszowy, rozrzutnik i inny (wymienić jaki)],
- 7 system pojenia ptaków: ręczny lub mechaniczny (strumykowy, miseczkowy, kropelkowy, dzwonowy),
- 8 dzień, w którym stado reprodukcyjne danego gatunku i typu użytkowego osiągnęło wiek:
kury mięsne:
zestawy standardowe – 22. tygodni, czyli 154. dni życia,
zestawy wolnorosnące – 20. tygodni, czyli 140. dni życia,
kury nieśne intensywne – 20. tygodni, czyli 140. dni życia,
- 9 kontraktacja lub inna forma (wymienić jaka).

FORMULARZ IA – STADA REPRODUKCYJNE KUR NIEŚNYCH PÓLINTENSYWNYCH, INDYKÓW, KACZEK, GĘSI – WYCHÓW

(wypełniany dla stad reprodukcyjnych kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek, gęsi niezależnie od stopnia reprodukcji)

STADO PRZYJĘTO DO WYCHOWU JAKO (właściwe zaznaczyć):

☐ pisklęta

☐ stado odchowane do tyg. życia

1 Kod ocenianego stada,

Właściciel lub użytkownik stada¹ – nazwisko, imię lub nazwa,

Adres hodowcy (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),

Adres fermi (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),

Województwo, powiat, gmina².

2 Informacje o budynku (ach) drobiarskim (ich)³:

a. liczba budynków⁴,

b. powierzchnia użytkowa ogółem (m²),

c. obsada ptaków na 1 m²,

d. powierzchnia wybiegu (m²)⁵,

e. rodzaj budynku: z oknami, bez okien, z boksami lub bez,

f. rodzaj oświetlenia⁶ oraz natężenie światła (W/m²),

g. system zadawania paszy⁷,

h. system pojenia ptaków⁸.

3 Nazwa, symbol zestawu hodowlanego.

4 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj* lub miejscowość**

5 Data przyjęcia do wychowu ♂♂ (rok, miesiąc, dzień).

6 Data przyjęcia do wychowu ♀♀ (rok, miesiąc, dzień).

7 Data przyjęcia do wychowu ♂♂ odchowanych (rok, miesiąc, dzień).

8 Data przyjęcia do wychowu ♀♀ odchowanych (rok, miesiąc, dzień).

9 Liczba ♂♂ przyjętych do wychowu (szt.).

10 Liczba ♀♀ przyjętych do wychowu (szt.).

11 Liczba ♂♂ odchowanych przyjętych do wychowu (szt.).

12 Liczba ♀♀ odchowanych przyjętych do wychowu (szt.).

13 Liczba padłych ♂♂ od 1. do 7. dnia życia (szt.).

- 14 Liczba padłych ♂♂ od 1. do 14. dnia życia (szt.).
- 15 Liczba padłych ♂♂ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁹ (szt.).
- 16 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♂♂ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁹ (szt.).
- 17 Inne ubytki ♂♂ w czasie wychowu⁹ (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 18 Błędy seksowania określone w linii męskiej do końca wychowu⁹ (szt.).
- 19 Liczba ♂♂ na koniec wychowu⁹ (szt.).
- 20 Liczba padłych ♀♀ od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 21 Liczba padłych ♀♀ od 1. do 14. dnia życia (szt.).
- 22 Liczba padłych ♀♀ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁹ (szt.).
- 23 Liczba wybrakowanych zdrowotnie ♀♀ od 1. dnia życia do zakończenia wychowu⁹ (szt.).
- 24 Inne ubytki ♀♀ w czasie wychowu⁹ (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 25 Błędy seksowania określone w linii żeńskiej do końca wychowu⁹ (szt.).
- 26 Liczba ♀♀ na koniec wychowu⁹ (szt.).
- 27 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 28 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie wychowu⁹ (kg) łącznie dla ♂♂ i ♀♀.
- 29 Zużycie zbóż w czasie wychowu⁹ (kg) łącznie dla ♂♂ i ♀♀.
- 30 Data zakończenia wychowu samic (rok, miesiąc, dzień)⁹.
- 31 Nazwa Integratora¹⁰ oraz nazwa i siedziba ZWD, do którego dostarczane będą jaja wylęgowe.
- 32 Planowana produkcja jaj wylęgowych ogółem (szt.).
- 33 Planowana sprzedaż jaj wylęgowych z przeznaczeniem na rynek krajowy (szt.).
- 34 Planowana sprzedaż jaj wylęgowych z przeznaczeniem do obrotu na rynek unijny i do krajów trzecich (szt.).
- 35 Forma zagospodarowania wyprodukowanych jaj wylęgowych¹¹.
- 36 Planowane następne przyjęcie do wychowu stada reprodukcyjnego – termin (dekada miesiąca), zestaw hodowlany, liczba ptaków, ewentualnie zmiana kierunku produkcji.
- 37 Uwagi.
- 38 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 39 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.

Zapisy pkt. 32-34, 36 mają charakter fakultatywny.

- 1 nazwa właściciela lub użytkownika stada reprodukcyjnego podana w niniejszym formularzu winna być zgodna z danymi zawartymi w umowie na prowadzenie oceny wartości użytkowej,
- 2 dane określone dla miejsca lokalizacji fermy i ocenianego stada,
- 3 dotyczy budynku (ów) przeznaczonego (ych) do wychowu ocenianego stada lub jego wychowu i produkcji, dane określone w pkt. 2b-h winny odnosić się do określonego budynku, w którym utrzymywane jest oceniane stado,
- 4 w przypadku utrzymywania stad w kilku budynkach, punkty 2b-h winny być wypełnione oddzielnie dla każdego budynku,
- 5 dotyczy stad reprodukcyjnych kur nieśnych półintensywnych, kaczek i gęsi,
- 6 rodzaj oświetlenia: żarowe, świetlówki energooszczędne, inne (wymienić jakie),
- 7 system zadawania paszy: ręczny lub mechaniczny [pełzakowy, linowo-krążkowy, spiralny lub inny (wymienić jaki)],
- 8 system pojenia ptaków: ręczny lub mechaniczny (strumykowy, miseczkowy, kropelkowy, dzwonowy),
- 9 dzień, w którym stado reprodukcyjne danego gatunku i typu użytkowego osiągnęło wiek:

kury nieśne półintensywne	– 20. tygodni, czyli 140. dni życia,
kaczki typu pekin	– 24. tygodni, czyli 168. dni życia,
gęsi, kaczki piżmowe	– 28. tygodni, czyli 196. dni życia,
indyki	– 30. tygodni, czyli 210. dni życia.
- 10 dotyczy stad reprodukcyjnych gęsi,
- 11 kontraktacja lub inna forma (wymienić jaka).

* dotyczy zagranicznego materiału reprodukcyjnego

** dotyczy krajowego materiału reprodukcyjnego

FORMULARZ II – STADA REPRODUKCYJNE KUR MIĘSNYCH I KUR NIEŚNYCH INTENSYWNYCH – PRODUKCJA

(wypełniany dla stad reprodukcyjnych kur mięsnych i kur nieśnych intensywnych niezależnie od stopnia reprodukcji)

OCENA (właściwe zaznaczyć):

☐ stado w pierwszym roku produkcji

☐ stado w drugim roku produkcji

- 1 Kod ocenianego stada,
Właściciel lub użytkownik stada¹ – nazwisko, imię lub nazwa,
Adres hodowcy (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Adres fermy (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Województwo, powiat, gmina².
- 2 Informacje o budynku (ach) drobiarskim (ich)³:
 - a. liczba budynków⁴,
 - b. powierzchnia użytkowa ogółem (m²),
 - c. obsada ptaków na 1 m²,
 - d. system utrzymywania ptaków⁵,
 - e. rodzaj budynku (z boksami lub bez),
 - f. system zadawania paszy dla samców⁶ i samic⁶,
 - g. system pojenia ptaków⁷,
 - h. system zbioru jaj⁸,
 - i. rodzaj oświetlenia⁹.
- 3 Nazwa, symbol zestawu hodowlanego.
- 4 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj* lub miejscowość**
- 5 Data przyjęcia do wychowu ♂♂ (rok, miesiąc, dzień).
- 6 Data przyjęcia do wychowu ♀♀ (rok, miesiąc, dzień).
- 7 Liczba ♂♂ na początku produkcji^{10, 11} (szt.).
- 8 Liczba ♀♀ na początku produkcji^{10, 11} (szt.).
- 9 Czas produkcji stada:
 - a) początek (rok, miesiąc, dzień)^{10, 11},
 - b) koniec (rok, miesiąc, dzień).
- 10 Liczba ♂♂ określana w 1. dniu każdego tygodnia produkcji.

- 11 Liczba ♀♀ określana w 1. dniu każdego tygodnia produkcji.
- 12 Liczba padłych ♂♂ ogółem (szt.).
- 13 Liczba ♂♂ wybrakowanych zdrowotnie ogółem (szt.).
- 14 Inne ubytki ♂♂ ogółem (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 15 Liczba padłych ♀♀ ogółem (szt.).
- 16 Liczba ♀♀ wybrakowanych zdrowotnie ogółem (szt.).
- 17 Inne ubytki ♀♀ ogółem (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 18 Liczba ♀♀ na koniec produkcji (szt.).
- 19 Liczba sztukodni¹² lub stan średni¹³ ♀♀.
- 20 Dawka mieszanki paszowej pełnoporcjowej w pierwszym dniu każdego tygodnia produkcji – ogółem dla wszystkich ♂♂ (g).
- 21 Dawka mieszanki paszowej pełnoporcjowej w pierwszym dniu każdego tygodnia produkcji – ogółem dla wszystkich ♀♀ (g).
- 22 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie produkcji – ogółem ♂♂ i ♀♀ (kg).
- 23 Zużycie ziarna zbóż w czasie produkcji – ogółem ♂♂ i ♀♀ (kg).
- 24 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 25 Liczba jaj (szt.) zniesionych w poszczególnych tygodniach produkcji (dotyczy kur mięsnych)
- 26 Liczba jaj zniesionych ogółem (szt.).
- 27 Liczba jaj wylęgowych ogółem (szt.).
- 28 Liczba jaj nałożonych do wylęgu ogółem (szt.).
- 29 Parametry wylęgowości jaj – zapłodnienie jaj (%)¹⁴,
 - wyląg piskląt zdrowych z jaj nałożonych (%),
 - wyląg piskląt zdrowych z jaj zapłodnionych (%)¹⁴.
- 30 Liczba piskląt wylężonych ogółem (szt.).
- 31 Sposób kojarzenia ptaków¹⁵.
- 32 Nazwa i siedziba ZWD, do którego dostarczane były jaja wylęgowe.
- 33 Forma zagospodarowania wyprodukowanych jaj wylęgowych¹⁶.
- 34 Uwagi.
- 35 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 36 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.

- 1 nazwa właściciela lub użytkownika stada reprodukcyjnego podana w niniejszym formularzu winna być zgodna z danymi zawartymi w umowie na prowadzenie oceny wartości użytkowej drobiu,
- 2 dane określone dla miejsca lokalizacji fermy i ocenianego stada,
- 3 dotyczy budynku (ów) przeznaczonego (ych) do produkcji ocenianego stada, dane określone w pkt. 2b-h winny odnosić się do określonego budynku, w którym utrzymywane jest oceniane stado,
- 4 w przypadku utrzymywania stad w kilku budynkach, punkty 2b-h winny być wypełnione oddzielnie dla każdego budynku,
- 5 system utrzymywania ptaków: ściółka, klatki, ściółka z rusztem, ruszt
- 6 system zadawania paszy: ręczny lub mechaniczny [pełzakowy, liniowo-krażkowy, spiralny, wózek paszowy, rozrzutnik i inny (wymienić jaki)],
- 7 system pojenia ptaków: ręczny lub mechaniczny (strumykowy, miseczkowy, kropelkowy, dzwonowy),
- 8 system zboru jaj: ręczny, mechaniczny,
- 9 rodzaj oświetlenia: żarowe, świetlówki energooszczędne, inne (wymienić jakie),
- 10 dzień, w którym stado reprodukcyjne danego gatunku i typu użytkowego osiągnęło wiek:

kury mięsne	– 155 dni życia,
kury nieśne intensywne	– 141 dni życia,
- 11 w przypadku stad reprodukcyjnych zarówno w pierwszym, jak i w drugim roku produkcji dzień, w którym stado osiągnęło co najmniej 5% nieśności,
- 12 suma dziennych stanów ♀♀ liczona od początku do końca produkcji,
- 13 stan średni obliczony jako iloraz sumy stanu początkowego i końcowego podzielonej przez dwa,
- 14 parametr określany w przypadku wykonania światlenia jaj podczas ich inkubacji,
- 15 sposób kojarzenia ptaków: krycie naturalne, inseminacja,
- 16 kontraktacja lub inna forma (wymienić jaka),.

* dotyczy zagranicznego materiału reprodukcyjnego

** dotyczy krajowego materiału reprodukcyjnego

FORMULARZ IIA – STADA REPRODUKCYJNE KUR NIEŚNYCH PÓLINTENSYWNYCH, INDYKÓW, KACZEK, GĘSI – PRODUKCJA

(wypełniany dla stad reprodukcyjnych kur nieśnych półintensywnych, indyków, kaczek i gęsi niezależnie od stopnia reprodukcji)

OCENA (właściwe zaznaczyć):

☐ stado w pierwszym roku produkcji

☐ stado w roku produkcji

1 Kod ocenianego stada,

Właściciel lub użytkownik stada¹ – nazwisko, imię lub nazwa,

Adres hodowcy (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),

Adres fermy (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),

Województwo, powiat, gmina².

2 Informacje o budynku (ach) drobiarskim (ich)³:

a. liczba budynków⁴,

b. powierzchnia użytkowa ogółem (m²),

c. obsada ptaków na 1 m²,

d. powierzchnia wybiegu (m²)⁵,

e. rodzaj budynku: z oknami, bez okien, z boksami lub bez,

f. stosowany program świetlny⁶,

g. długość dnia świetlnego⁷,

h. rodzaj oświetlenia⁸ oraz natężenie światła (W/m²),

i. system zadawania paszy⁹,

j. system pojenia ptaków¹⁰.

3 Nazwa, symbol zestawu hodowlanego.

4 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj* lub miejscowość**

5 Data przyjęcia do wychowu ♂♂ (rok, miesiąc, dzień).

6 Data przyjęcia do wychowu ♀♀ (rok, miesiąc, dzień).

7 Liczba ♂♂ na początku produkcji^{11,12,13} (szt.).

8 Liczba ♀♀ na początku produkcji^{11,12,13} (szt.).

9 Kolejny rok produkcji stada¹³.

- 10 Czas produkcji stada:
a) początek (rok, miesiąc, dzień)^{11,12,13},
b) koniec (rok, miesiąc, dzień).
- 11 Liczba padłych ♂♂ ogółem (szt.).
- 12 Liczba ♂♂ wybrakowanych zdrowotnie ogółem (szt.).
- 13 Inne ubytki ♂♂ ogółem (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 14 Liczba padłych ♀♀ ogółem (szt.).
- 15 Liczba ♀♀ wybrakowanych zdrowotnie ogółem (szt.).
- 16 Inne ubytki ♀♀ ogółem (szt.) i ich stwierdzone przyczyny.
- 17 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie produkcji¹⁴ – ogółem ♂♂ i ♀♀ (kg).
- 18 Zużycie ziarna zbóż w czasie produkcji¹⁴ – ogółem ♂♂ i ♀♀ (kg).
- 19 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 20 Liczba jaj zniesionych ogółem (szt.).
- 21 Liczba jaj wylęgowych ogółem (szt.).
- 22 Liczba jaj nałożonych do wylęgu ogółem (szt.).
- 23 Parametry wylęgowości jaj – zapłodnienie jaj (%)¹⁵,
– wyląg piskląt zdrowych z jaj nałożonych (%),
– wyląg piskląt zdrowych z jaj zapłodnionych (%)¹⁵.
- 24 Liczba piskląt zdrowych wylęzonych ogółem (szt.).
- 25 Sposób kojarzenia ptaków¹⁶.
- 26 Nazwa Integratora¹⁷ oraz nazwa i siedziba ZWD, do którego dostarczane były jaja wylęgowe.
- 27 Forma zagospodarowania wyprodukowanych jaj wylęgowych¹⁸.
- 28 Uwagi.
- 29 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 30 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.
-

¹ nazwa właściciela lub użytkownika stada reprodukcyjnego podana w niniejszym formularzu winna być zgodna z danymi zawartymi w umowie na prowadzenie oceny wartości użytkowej drobiu,

² dane określone dla miejsca lokalizacji fermy i ocenianego stada,

³ dotyczy budynku (ów) przeznaczonego (ych) do produkcji ocenianego stada, dane określone w pkt. 2b-h winny odnosić się do określonego budynku, w którym utrzymywane jest oceniane stado.

- 4 w przypadku utrzymywania stad w kilku budynkach, punkty 2b-h winny być wypełnione oddzielnie dla każdego budynku,
- 5 dotyczy stad reprodukcyjnych kur nieśnych półintensywnych, kaczek i gęsi,
- 6 stosowany program świetlny: naturalny, sterowany,
- 7 dotyczy stad reprodukcyjnych gęsi: 12, 10-godzinny dzień świetlny, inny (wymienić jaki),
- 8 rodzaj oświetlenia: żarowe, świetlówki energooszczędne, inne (wymienić jakie),
- 9 system zadawania paszy: ręczny lub mechaniczny [pelzakowy, linowo-krażkowy, spiralny lub inny (wymienić jaki)],
- 10 system pojenia ptaków: ręczny lub mechaniczny (strumykowy, miseczkowy, kropelkowy, dzwonowy),
- 11 dzień, w którym stado reprodukcyjne danego gatunku i typu użytkowego osiągnęło wiek:
kury nieśne półintensywne	– 141 dni życia,
indyki	– 211 dni życia,
- 12 w odniesieniu do stad reprodukcyjnych kaczek typu pekin, kaczek piżmowych, gęsi oraz stad kur nieśnych i indyków zarówno w pierwszym, jak i w drugim roku produkcji – dzień, w którym stado osiągnęło co najmniej 5% nieśności,
- 13 dotyczy kolejnego roku produkcji stad reprodukcyjnych gęsi użytkowanych przez kilka lat,
- 14 w odniesieniu do stad reprodukcyjnych gęsi dotyczy czasu przygotowania do nieśności i nieśności łącznie,
- 15 parametr określany w przypadku wykonania światlenia jaj podczas ich inkubacji,
- 16 sposób kojarzenia ptaków: krycie naturalne, inseminacja,
- 17 dotyczy stad reprodukcyjnych gęsi,
- 18 kontraktacja lub inna forma (wymienić jaka).
- * dotyczy zagranicznego materiału reprodukcyjnego
- ** dotyczy krajowego materiału reprodukcyjnego

FORMULARZ III – STADA TOWAROWE KUR NIOSEK – WYCHÓW

(wypełniany dla stad towarowych kur nieśnych)

- 1 Kod ocenianego stada,
Właściciel lub użytkownik stada – nazwisko, imię lub nazwa*,
Adres fermy* (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Województwo, powiat, gmina*.
- 2 Nazwa, symbol zestawu.
- 3 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj**, miejscowość***
- 4 System chowu¹.
- 5 Data przyjęcia piskląt do wychowu (rok, miesiąc, dzień).
- 6 Liczba piskląt przyjętych do wychowu (szt.).
- 7 Liczba ptaków padłych od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 8 Liczba ptaków padłych ogółem w czasie wychowu (szt.).
- 9 Liczba ptaków wybrakowanych zdrowotnie od 1. dnia życia do zakończenia wychowu (szt.).
- 10 Inne ubytki ptaków w czasie wychowu (szt.).
- 11 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej ogółem (kg).
- 12 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 13 Data zakończenia wychowu stada² (rok, miesiąc, dzień).
- 14 Liczba samic na koniec wychowu (szt.).
- 15 Uwagi.
- 16 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 17 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.

* dopuszcza się możliwość wykonania oceny u Integratora produkcji drobiarskiej pod warunkiem uzyskania danych wyszczególnionych w pkt. 2-6 oraz 8-14

1 systemy chowu: klatkowy (nr 3), ściółkowy (nr 2), wolnowybiegowy (nr 1), ekologiczny (nr 0).

2 dzień, w którym stado osiągnęło wiek:

 kury nieśne intensywne – 17. tygodni, czyli 119. dni życia,

 kury nieśne półintensywne – 20. tygodni, czyli 140. dni życia.

** dotyczy stad wylężonych za granicą

*** dotyczy stad wylężonych w Polsce

FORMULARZ IV – STADA TOWAROWE KUR NIOSEK – PRODUKCJA

(wypełniany dla stad towarowych kur nieśnych)

OCENA (właściwie zaznaczyć):

☐ stado w pierwszym roku produkcji

☐ stado w drugim roku produkcji

- 1 Kod ocenianego stada,
Właściciel lub użytkownik stada – nazwisko, imię lub nazwa*,
Adres fermy* (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Województwo, powiat, gmina*.
- 2 Nazwa, symbol zestawu.
- 3 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj**, miejscowość***
- 4 System chowu¹.
- 5 Data przyjęcia piskląt do wychowu (rok, miesiąc, dzień).
- 6 Liczba ♀♀ na początku produkcji^{2,3} (szt.).
- 7 Czas produkcji stada:
a) początek (rok, miesiąc, dzień)^{2,3},
b) koniec (rok, miesiąc, dzień).
- 8 Liczba padłych ♀♀ ogółem (szt.).
- 9 Liczba ♀♀ wybrakowanych zdrowotnie ogółem (szt.).
- 10 Inne ubytki ♀♀ ogółem (szt.).
- 11 Liczba ♀♀ na koniec produkcji (szt.).
- 12 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie produkcji – ogółem (kg).
- 13 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 14 Liczba jaj zniesionych ogółem (szt.).
- 15 Średnia masa jaja (g)⁴.
- 16 Parametry jakości jaj⁵.
- 17 Forma zagospodarowania wyprodukowanych jaj konsumpcyjnych⁶.
- 18 Uwagi.
- 19 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 20 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.

- * dopuszcza się możliwość wykonania oceny u Integratora produkcji drobiarskiej pod warunkiem uzyskania danych wyszczególnionych w pkt. 2-14
- 1 systemy chowu: klatkowy (nr 3), ściółkowy (nr 2), wolnowybiegowy (nr 1), ekologiczny (nr 0),
- 2 dzień, w którym stado rozpoczęło:
kury nieśne intensywne	– 120. dzień życia,
kury nieśne półintensywne	– 141. dzień życia,
- 3 w przypadku stad w drugim roku produkcji dzień, w którym stado osiągnęło co najmniej 5% nieśności,
- 4 parametr podawany fakultatywnie, średnia masa jaja obliczona dla jaj odpowiadających normom i cechom jaja konsumpcyjnego, oceniana w dwóch terminach między 32.-33. i 62.-63. tyg. życia obliczana dla minimum 60 jaj,
- 5 parametry podawane fakultatywnie w przypadku możliwości dokonania oceny jakości jaj, zgodnie z zakresem cech przedstawionym w pkt. VIII.1 metodyki,
- 6 kontraktacja lub inna forma (wymienić jaka); przeznaczenie jaj: przetwórstwo, zakład pakowania, sprzedaż bezpośrednia lub inne (wymienić jakie).
- ** dotyczy stad wylężonych za granicą
- *** dotyczy stad wylężonych w Polsce

FORMULARZ VA – STADA BROJLERÓW KURCZĄT, KACZEK I GĘSI

(wypełniany dla stad brojlerów kurcząt, kaczek i gęsi ocenianych w jednym obiekcie)

- 1 Kod ocenianego stada,
Właściciel lub użytkownik stada – nazwisko, imię lub nazwa*,
Adres fermy* (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Województwo, powiat, gmina*.
- 2 Nazwa, symbol zestawu.
- 3 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj**, miejscowość***
- 4 Data przyjęcia piskląt (rok, miesiąc, dzień).
- 5 Liczba piskląt przyjętych do odchowu (szt.).
- 6 Liczba ptaków padłych od 1. do 3. dnia życia (szt.).
- 7 Liczba ptaków padłych od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 8 Liczba ptaków padłych od 1. dnia do końca odchowu (szt.).
- 9 Liczba ptaków wybrakowanych zdrowotnie w czasie odchowu (szt.).
- 10 Inne ubytki w czasie odchowu ogółem (szt.).
- 11 Liczba ptaków oddanych do uboju (szt.).
- 12 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie odchowu ogółem (kg).
- 13 Zużycie ziarna zbóż w czasie odchowu ogółem (kg).
- 14 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 15 Data przyjęcia ptaków do uboju (rok, miesiąc, dzień).
- 16 Średnia masa ciała jednego ptaka na koniec odchowu (kg).
- 17 Wydajność rzeźna¹ (%).
- 18 Udział mięśni piersiowych w tuszce¹ (%).
- 19 Udział mięśni nóg w tuszce¹ (%).
- 20 Forma zagospodarowania żywca².
- 21 Uwagi.
- 22 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 23 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.

* dopuszcza się możliwość wykonania oceny u Integratora produkcji drobiarskiej pod warunkiem uzyskania danych wyszczególnionych w pkt. 2-5 oraz 8-16

** dotyczy stad wylężonych za granicą

*** dotyczy stad wylężonych w Polsce

- 1 wartości podawane fakultatywnie w przypadku możliwości dokonania oceny poubojowej ptaków,
- 2 kontrakcja lub inna forma (określić jaka).

KRD-IG'2026

FORMULARZ VB – STADA MŁODYCH INDYKÓW RZEŹNYCH

(wypełniany dla stad towarowych młodych indyków rzeźnych ocenianych w jednym obiekcie)

OCENA (właściwie zaznaczyć):

☐ ♂♂ + ♀♀

☐ ♂♂

☐ ♀♀

- 1 Kod ocenianego stada,
Właściciel lub użytkownik stada – nazwisko, imię lub nazwa*,
Adres fermy* (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Województwo, powiat, gmina*.
- 2 Nazwa, symbol zestawu.
- 3 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj.
- 4 Data przyjęcia piskląt (rok, miesiąc, dzień).
- 5 Liczba piskląt przyjętych do odchowu (szt.).
- 6 Liczba ptaków padłych od 1. do 7. dnia życia (szt.).
- 7 Liczba ptaków padłych od 1. dnia do 4. tygodnia życia (szt.).
- 8 Liczba ptaków padłych od 1. dnia do końca odchowu (szt.).
- 9 Liczba ptaków wybrakowanych zdrowotnie od 1. dnia do końca odchowu (szt.).
- 10 Inne ubytki w czasie odchowu ogółem (szt.).
- 11 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie odchowu ogółem (kg).
- 12 Zużycie ziarna zbóż w czasie odchowu ogółem (kg).
- 13 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
- 14 Liczba ptaków oddanych do uboju (szt.).
- 15 Data przyjęcia ptaków do uboju (rok, miesiąc, dzień).
- 16 Średnia masa ciała jednego ptaka na koniec odchowu (kg).
- 17 Wydajność rzeźna ptaków (%)¹.
- 18 Udział mięśni piersiowych w tuszce¹ (%).
- 19 Udział mięśni nóg w tuszce¹ (%).
- 20 Forma zagospodarowania żywca².
- 21 Uwag.
- 22 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
- 23 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.

- * dopuszcza się możliwość wykonania oceny u Integratora produkcji drobiarskiej pod warunkiem uzyskania danych wyszczególnionych w pkt. 2-5 oraz 8-16
- 1 wartości podawane fakultatywnie w przypadku możliwości dokonania oceny poubojowej ptaków,
- 2 kontraktacja lub inna forma (określić jaką).

KRD-IG'2026

FORMULARZ VC – STADA TOWAROWE GĘSI – ODCHÓW I TUCZ OWSIANY

(wypełniany dla stad towarowych gęsi objętych odchowem i tuczem owsianym ocenianych w jednym obiekcie)

- 1 Kod ocenianego stada,
Właściciel lub użytkownik stada – nazwisko, imię lub nazwa*,
Adres fermy* (miejscowość, ulica, numer domu, kod pocztowy, poczta),
Województwo, powiat, gmina*.
 - 2 Nazwa, symbol zestawu.
 - 3 Pochodzenie z ZWD – miejscowość lub/i kraj.
 - 4 Data przyjęcia piskląt (rok, miesiąc, dzień).
 - 5 Liczba piskląt przyjętych do odchowu (szt.).
 - 6 Liczba ptaków padłych od 1. do 3. dnia życia (szt.).
 - 7 Liczba ptaków padłych od 1. do 7. dnia życia (szt.).
 - 8 Liczba ptaków padłych od 1. dnia odchowu do końca tuczu owsianego ogółem (szt.).
 - 9 Liczba ptaków wybrakowanych zdrowotnie od 1. dnia odchowu do końca tuczu owsianego ogółem (szt.).
 - 10 Inne ubytki od 1. dnia odchowu do końca tuczu owsianego ogółem (szt.).
 - 11 Liczba ptaków oddanych do uboju (szt.).
 - 12 Zużycie mieszanki paszowej pełnoporcjowej w czasie odchowu ogółem (kg).
 - 13 Zużycie śrut zbożowych w czasie odchowu ogółem (kg).
 - 14 Zużycie owsa podczas tuczu owsianego ogółem (kg).
 - 15 Nazwa i siedziba wytwórni pasz.
 - 16 Data przyjęcia ptaków do uboju (rok, miesiąc, dzień).
 - 17 Średnia masa ciała jednego ptaka na koniec tuczu owsianego (kg).
 - 18 Wydajność rzeźna¹ (%).
 - 19 Udział mięśni piersiowych w tuszce¹ (%).
 - 20 Udział mięśni nóg w tuszce¹ (%).
 - 21 Forma zagospodarowania żywca².
 - 22 Uwagi.
 - 23 Data wypełnienia formularza (rok, miesiąc, dzień).
 - 24 Imię i nazwisko wypełniającego formularz.
-

- * dopuszcza się możliwość wykonania oceny u Integratora produkcji drobiarskiej pod warunkiem uzyskania danych wyszczególnionych w pkt. 2-5 oraz 8-17
- 1 wartości podawane fakultatywnie w przypadku możliwości dokonania oceny poubojowej ptaków,
- 2 kontrakcja lub inna forma (określić jaka).

KRD-IG'2026

XIII. Obliczenia statystyczne

Wszystkie dane liczbowe pozyskane w ocenie wartości użytkowej podlegają analizie statystycznej podlegającej na określeniu wartości średniej dla poszczególnych zestawów hodowlanych, sezonów użytkowania, typów użytkowych i gatunków drobiu. Charakterystyka obejmuje także oddzielnie stada po zakończonym okresie wychowu lub odchowu oraz produkcji.

Dodatkowo na podstawie uzyskanych wyników wyliczone zostaną estymatory charakteryzujące użytkowość ocenianych populacji drobiu, w tym:

1. Dla stad towarowych mięsnego kierunku użytkowania

Europejski Wskaźnik Wydajności (EWW) szacowany według wzoru:

$$EWW = \frac{\text{przeżywalność (\%)} \times \text{masa ciała (kg)} \times 100}{\text{liczba dni odchowu} \times \text{zużycie paszy na 1 kg masy ciała (kg)}}$$

Współczynnik konwersji paszy (ang. *Feed Conversion Ratio*) (FCR)

Informuje o ilości zużytej paszy na przyrost kilograma masy ciała ptaka i stanowi iloraz sumy skarmionej paszy (kg) podzielonej przez masę pozyskanego żywca (kg).

$$FCR = \frac{\text{Całkowita ilość zużytej paszy (kg)}}{\text{Całkowita masa ciała (kg)}}$$

Skorygowany wskaźnik wykorzystania paszy (skorygowany FCR) szacowany według wzoru:

$$\text{Skorygowany FCR} = FCR + \frac{\text{Docelowa masa ciała} - \text{faktyczna masa ciała}}{\text{Wskaźnik}}$$

Wskaźnik = 4,5 kg lub 4500 g w zależności od jednostki miary

FCR 2000 – wskaźnik wykorzystania paszy obliczany dla kurczaka o masie ciała 2,0 kg

$$FCR\ 2000 = FCR - (\text{masa ubojowa} - 2000) \times 0,33 / 1000$$

Średnia waga żywca (ŚWŻ)

Wskaźnik ten obliczany jest jako iloraz masy pozyskanego żywca podzielonej przez liczbę odchowanych ptaków w sztukach.

Przyrost dzienny

Wskazuje okresową lub końcową dynamikę wzrostu i oblicza się go z różnicy wyników pomiaru masy ciała w poszczególnych okresach odchowu np. tygodniowych podzielone przez ilość dni lub końcową dzieląc średnią masę żywca przez liczbę dni odchowu.

Obsada stada (kg/m²)

Obliczany na podstawie ilorazu masy pozyskanego żywca przez powierzchnię kurnika.

XIV. Słowniczek pojęć zootechnicznych użytych w Zakresie i metodyce prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków

Dokumentacja hodowlana drobiu – zbiór dokumentów zawierających informacje o zwierzęciu, jego przodkach i potomstwie, stadzie lub rodzie, w szczególności zawierający dane o wartości użytkowej lub genetycznej.

Indeks selekcyjny – liczba stanowiąca wskaźnik charakteryzujący wartość genetyczną łączną dla kilku cech lub wartość hodowlaną pojedynczej cechy na podstawie kilku źródeł informacji. Indeks selekcyjny służy do oceny wartości genetycznej osobnika w zakresie jednej cechy na podstawie pomiarów tej cechy u osobników spokrewnionych, oceny wartości genetycznej jednej cechy na podstawie pomiarów cech skorelowanych, oceny wartości genetycznej łącznej dla kilku cech.

Inne ubytki ptaków – zmiany w liczebności stada nie związane z padnięciami, brakowaniami zdrowotnymi, sprzedażą ptaków, błędami seksowania i likwidacją ptaków po zakończeniu okresu użytkowania.

Krzyżowanie drobiu – kojarzenie ptaków genetycznie odmiennych, różnych ras, odmian, rodów lub linii hodowlanych.

Księga hodowlana drobiu – książka, kartoteka lub inny nośnik danych, prowadzone przez upoważniony związek hodowców lub inny podmiot, w którym jest wpisywana populacja ptaków danego rodu hodowlanego wraz z informacją o hodowcy, pochodzeniu oraz wynikach oceny wartości użytkowej lub genetycznej.

Mieszaniec drobiu – wpisywana do rejestru mieszańców populacja drobiu (stado reprodukcyjne lub towarowe) będąca produktem planowego krzyżowania różnych (odmiennych genetycznie) rodów (linii hodowlanych) lub też będąca produktem krzyżowania.

Obrót materiału hodowlanego drobiu – wymiana, ruch towarów i usług (materiału hodowlanego drobiu) ze „sfery produkcyjnej” (ferma zarodowa lub reprodukcyjna prarodzicielska drobiu) do „sfery konsumpcji” (ferma reprodukcyjna ze stadem rodzicielskim) realizowany przez akty kupna – sprzedaży.

Obrót jaj wylęgowych drobiu – wymiana, ruch towarów i usług (jaj wylęgowych) ze sfery produkcyjnej (ferma zarodowa lub reprodukcyjna drobiu) do sfery konsumpcji (zakład wylęgu drobiu) realizowany przez akty kupna – sprzedaży.

Ochrona zasobów genetycznych drobiu – działania zmierzające do zachowania rodzimych ras, rodów drobiu, posiadających unikalne cechy pokrojowe lub użytkowe, dobrze przystosowanych do określonych warunków chowu i użytkowania.

Rejestr mieszańców drobiu – książka, kartoteka lub inny nośnik danych, prowadzone przez upoważniony związek hodowców lub inny podmiot, w którym jest wpisywana populacja ptaków pochodzących z krzyżowania rodów (linii hodowlanych) wraz z informacją o ich hodowcach, właścicielach, pochodzeniu oraz wynikach oceny wartości użytkowej.

Ród hodowlany drobiu – populacja ptaków uzyskana w drodze hodowli, spokrewnionych ze sobą przez wspólnych przodków, do której nie stosuje się dolewu obcej krwi, odznaczająca się określonymi cechami pokrojowymi lub/i produkcyjnymi oraz ustalonymi założeniami dziedzicznymi i selekcjonowana w wybranym kierunku.

Stado hodowlane drobiu – populacja drobiu, która spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) została wpisana do księgi hodowlanej lub rejestru mieszańców,
- 2) jej wykorzystanie jest przewidziane w programie hodowlanym prowadzonym dla danej księgi hodowlanej drobiu lub rejestru mieszańców drobiu.

Stado oceniane – stado drobiu o jednakowym genotypie i wieku, dla którego stosowany jest jednakowy program środowiskowy, żywieniowy i profilaktyczny. W odniesieniu o stad drobiu w drugim roku produkcji możliwe jest odstępstwo polegające na zestawianiu młodych samców z starszymi samicami. W odniesieniu do stad rodzicielskich gęsi użytkowanych przez kilka sezonów (lat) reprodukcyjnych wyznacznikiem stada ocenianego jest jego genotyp i rok wylęgu piskląt oraz stosowanie jednakowego programu środowiskowego, żywieniowego i profilaktycznego.

Wartość użytkowa drobiu – wymierna cecha lub zespół cech stad drobiu o znaczeniu gospodarczym.

Współczynnik regresji – stopień zmiany wartości jednej cechy pod wpływem zmiany wartości drugiej cechy. W hodowli jest stosowana dla określenia związku między rodzicami a ich potomstwem.

Wydajność rzeźna – stosunek masy tuszki (mt) do masy ciała ptaków przed ubojem (mc) wyrażony w procentach. Masę tuszki określa się po przeprowadzonym uboju, wykrwawieniu, zdjęciu okrywy piór, obcięciu skoków lub łap, wytrzewieniu (patroszeniu), obcięciu szyi oraz bez udziału jadalnych części podrobowych.

XV. Harmonogram opracowania *Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków* – wersja 1.2026

WERSJA 1.2026

Zakończenie prac projektowych nad dokumentem	17 grudnia 2025 r.
Zaopiniowanie projektu <i>Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i> przez Komisję Hodowli, Wylęgu i Oceny Drobiu KRD-IG	18 grudnia 2025 r.
Zatwierdzenie <i>Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i> przez Prezesa Zarządu KRD-IG	19 stycznia 2026 r.
Przesłanie <i>Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i> do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (pismo KRD-IG nr KRD-IG.DR.3.2026 r. z dnia 20 stycznia 2026 r.)	20 stycznia 2026 r.
Przyjęcie do wiadomości przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wprowadzonego zakresu zmian zawartych w wersji 1.2026 <i>Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i> * (pismo MRiRW nr DŻW-hzg.8604.1.2026)	22 stycznia 2026 r.
Wprowadzenie w życie <i>Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków</i> (równoważne z anulowaniem wersji 1.2023)	05 marca 2026 r.

* Przyjęcie do wiadomości przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wersji nr 1.2026 *Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków* oznacza, że dokument ten został opracowany i wprowadzony w życie z zachowaniem wymogów ustawowych określonych w art. 21 ust. 5, ust. 6 oraz w art. 22 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 36).

XVI. Zmiany w zapisach *Zakresu i metodyki prowadzenia oceny wartości użytkowej drobiu, oceny genetycznej drobiu oraz znakowania i identyfikacji ptaków* w odniesieniu do wcześniejszej wersji 1.2026

1. Informacja o dokumencie zmienianym

Wersja dokumentu zmienianego	Data wydania dokumentu zmienianego
1.2023	12 lipca 2023 r.

2. Zakres dokonanych zmian

Lp.	Data wprowadzonej zmiany	Strona lub/i numer zapisu w dokumencie zmieniającym	Zakres dokonanych zmian
1	2	3	4
1.	19.01.2026 r.	Strona 4, pkt II.A.1	wprowadzenie zapisu „i/lub” oznaczającego fakultatywność oceny stad towarowych
2.	19.01.2026 r.	Strona 5, pkt IV	wprowadzenie zapisu „ <i>reprezentatywna próba</i> ” dotyczącego liczby stad towarowych drobiu poddanych ocenie oraz interpretacja pojęcia reprezentatywności ocenianej próby
3.	19.01.2026 r.	Strona 6, pkt IV, akapit 2, odnośnik 2	dla stad kur niosek zastosowanie zapisu dotyczącego liczebności ptaków poddanych ocenie
4.	19.01.2026 r.	Strona 8, pkt B. 1.1, lit. a	interpretacja przeżywalności ptaków
5.	19.01.2026 r.	Strona 12, pkt VII.1.A	wprowadzenie zapisu dotyczącego zasad udostępniania przez Hodowcę danych informatycznych
6.	19.01.2026 r.	Strona 12, pkt VII.1.B	wykreślenie słów „ <i>kur nieśnych przeznaczonych do intensywnej produkcji jaj</i> ” oraz określenie poziomu minimalnej liczby stad ocenianych w ramach reprezentatywności prób
7.	19.01.2026 r.	Strona 13, pkt VII. 2, drugi akapit	po słowach „... stad reprodukcyjnych” dodano słowo „drobiu”
8.	19.01.2026 r.	Strona 13, pkt VII.2, trzeci akapit	po słowach „...po zakończonym wychowie” dodanie słów „ <i>nie wcześniej niż ukończenie</i> ”
9.	19.01.2026 r.	Strona 13, pkt VII.2, czwarty akapit	po słowach „...w pierwszym roku” dodanie słowa „sezonie”
10.	19.01.2026 r.	Strona 14, pkt VII.2, piąty akapit	po słowach „...następnym roku” dodanie słowa „sezonie”
12.	19.01.2026 r.	Strona 16, pkt VII.4.9	po słowach „...w 2. sezonie” dodanie słowa „roku”
13.	19.01.2026 r.	Strona 17, pkt VIII.1, trzeci akapit	wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny wartości stad towarowych kur nieśnych półintensywnych, w tym dotyczących jej fakultatywności i terminów wykonania
14.	19.01.2026 r.	Strona 17, pkt VIII.2, drugi akapit	po słowach „...umową kontraktacyjną” dodanie słów „... między Integratorem (odbiorcą żywca) i producentem drobiu”
15.	19.01.2026 r.	Strona 18, pkt IX.1, lit. c	wprowadzenie zapisu dotyczącego możliwości opracowania i publikacji wyników oceny wartości użytkowej (dotyczy stad reprodukcyjnych i towarowych drobiu) z podziałem na gatunek i typ użytkowy
16.	19.01.2026 r.	Strona 18, pkt IX.3, lit. b	określenie wielkości nakładu poszczególnych opracowań dotyczących oceny wartości użytkowej drobiu

17.	19.01.2026 r.	Strona 20, pkt X.1.3	usunięcie kodu 41 i jego połączenie z numerem 40
18.	19.01.2026 r.	Strona 21, pkt X.1.4	doprecyzowanie nazwy systemu informatycznego jako <i>OVUD</i>
19.	19.01.2026 r.	Strona 21, pkt X.1.5	doprecyzowanie nazewnictwa przykładu poprzez dodanie słów <i>oznaczeń numerycznych</i>
20.	19.01.2026 r.	Strona 22, pkt XI, pierwszy akapit, siódmy odnośnik	po słowach <i>jaj nałożonych</i> dodanie słów <i>ogółem lub od nioski stanu początkowego (PL) i stanu średniego (SL)</i>
21.	19.01.2026 r.	Strona 22, pkt XI, pierwszy akapit, dziewiąty odnośnik	po słowach „... <i>najwyższego i średniego</i> ” dodanie „ <i>w stadach objętych programem genetycznego doskonalenia i ochrony zasobów genetycznych drobiu</i> ”
22.	19.01.2026 r.	Strona 23, pkt XII, pierwszy akapit	wprowadzenie definicji <i>Formularzy oceny</i> i ich przeznaczeniu
23.	19.01.2026 r.	Strona 23, pkt XII, Formularz I	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i> oraz przypisanie fakultatywności dla danych dotyczących planowanej sprzedaży jaj wylęgowych, ich przeznaczenia, obrotu i terminu planowanego przyjęcia do wychowu kolejnego stada reprodukcyjnego
24.	19.01.2026 r.	Strona 24, pkt XII, Formularz IA	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
25.	19.01.2026 r.	Strona 24, pkt XII, Formularz II	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
26.	19.01.2026 r.	Strona 24, pkt XII, Formularz IIA	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
27.	19.01.2026 r.	Strona 25, pkt XII, Formularz III	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
28.	19.01.2026 r.	Strona 25, pkt XII, Formularz IV	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
29.	19.01.2026 r.	Strona 25, pkt XII, Formularz VA	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
30.	19.01.2026 r.	Strona 26, pkt XII, Formularz VB	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
31.	19.01.2026 r.	Strona 26, pkt XII, Formularz VC	zastąpienie słów <i>Formularz zawiera</i> na słowa <i>Formularz umożliwia wprowadzenie</i>
32.	19.01.2026 r.	Strona 29, Formularz I	wykreślenie odnośnika 10
33.	19.01.2026 r.	Strona 32, Formularz IA	wykreślenie odnośnika 10
34.	19.01.2026 r.	Strona 35, Formularz II	wykreślenie odnośnika 17
35.	19.01.2026 r.	Strona 38, Formularz IIA	wykreślenie odnośnika 19
36.	19.01.2026 r.	Strona 39, Formularz III	wykreślenie odnośnika 3

37.	19.01.2026 r.	Strona 41, Formularz IV	wykreślenie odnośnika 7
38.	19.01.2026 r.	Strona 43, Formularz VA	wykreślenie odnośnika 3
39.	19.01.2026 r.	Strona 45, Formularz VB	wykreślenie odnośnika 3
40.	19.01.2026 r.	Strona 47, Formularz VC	wykreślenie odnośnika 3

